

LA SENAT

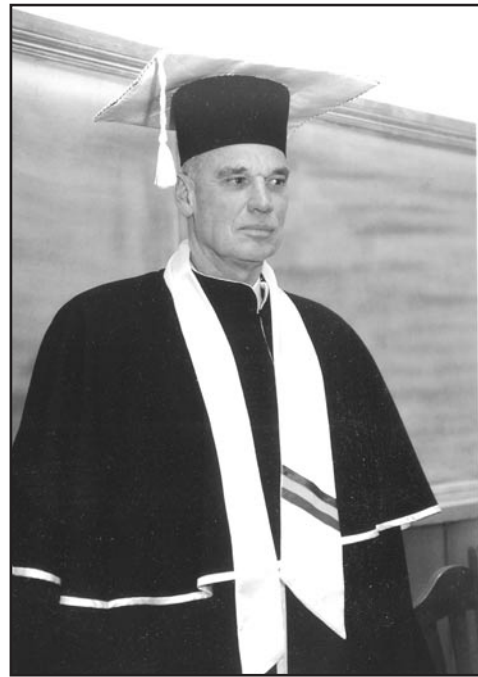
În ședința sa din 27 februarie 2007, Senatul UTM a conferit titlul de „Doctor Honoris Causa” dlui **Ronald Verhé**, profesor la Universitatea Gand (Gent) din Belgia.

Profesorul belgian este un vechi prieten al UTM, care nu o dată a găsit timpul necesar pentru a acorda un ajutor consistent fie aici – la Chișinău, fie acolo – la Gand, pentru ca noi să pășim cu mai multă încredere pe calea deschiderii didactice către Europa în albia multiplelor exigențe de reformare a învățământului superior ingineresc, conform Procesului Bologna. Or, aici avem multe de făcut pe linia calității didactice, având în vedere că până în 2010 noi să intrăm în Spațiul Unic Universitar European – esența Procesului Bologna.

Chiar și acum, la respectiva ședință a Senatului UTM, dl Ronald Verhé venea de la Seminarul „Organizarea învățământului de doctorat, școli doctorale” care se desfășura în incinta UTM și, desigur, spre folosul UTM.

Ar fi potrivit momentul să informăm cititorul asupra mai multor aspecte privind susținerea UTM de către dl Verhé în tendința sa de ajustare a nivelului universitar la cerințele actuale ale Procesului Bologna: 7 profesori de la UTM au făcut stagii la Universitatea Gand; 14 profesori de la Gand au susținut cursuri la masteratele din UTM; 15 profesori de la UTM au avut misiuni de documentare la Gand; mai mulți masteranzi și doctoranzi de la UTM și-au susținut tezele, alții au urmat doctoratul în întregime pe baza burselor Universității Gand etc.

Profesorul Ronald Verhé activează din 1968 și până în prezent la Facultatea de bioinginerie agroalimentară a Universității Gand, Belgia. D-sa a fost în diferiți ani paralel și profesor asociat la Universitatea din Wageningen, Olanda;

profesor invitat la Universitatea Paolo Alto din California, SUA; profesor invitat la Universitatea din Ierusalim, Israel; profesor invitat la Universitatea Santa Barbara, California, SUA.

Ilustrul profesor are la activ o activitate didactică internațională impresionabilă, pe care, din cauza spațiului restrâns, nu o putem reda aici. Vom spicui doar câteva

M Voința unui om este paradisul său, dar ea îi poate deveni și infern.

(proverb islandez)

T Cel căruia i se permite mai mult decât este just, va dori să facă mai mult decât îi este permis.

(proverb latin)

Universitățile GAND (GENT) din Belgia și UTM își extind colaborarea

din activitățile sale referitoare la UTM: a elaborat și realizat 5 proiecte TEMPUS-TACIS la UTM; în prezent la UTM se află în desfășurare alte două proiecte; a condus cursuri la masterate în UTM – „Economie agroalimentară”, „Calitatea și securitatea alimentelor” etc.

Ca prieten fidel al UTM, precum s-a declarat el însuși, profesorul Ronald Verhé va acorda susținere și pe viitor UTM-ului, mai cu seamă în calitatea sa de expert al Comisiilor Europene pentru implementarea ECTS (Sistemul de

credite europene transferabile), Procesului Bologna, calității programelor educaționale etc.

În aceeași ședință, Senatul UTM a supus analizei și problema situației financiare a UTM pentru anul 2006 și perspectiva pentru 2007. Raportul a fost prezentat de dna **Svetlana Gârlea**, șefa Direcției finanțe și evidență contabilă, Univeritatea Tehnică.

Președintele țării propune cu încredere studenților de la UTM (FUA) elaborarea proiectelor de reconstrucție a clădirii Teatrului Republican „Luceafărul”

Președintele Republicii Moldova, dl **Vladimir Voronin**, personal a propus la finele anului trecut ca proiectele de reconstrucție a clădirii Teatrului Republican „Luceafărul” să fie încredințate studenților de la Facultatea de Urbanism și Arhitectură (FUA), UTM.

Recent, Președintelui țării i-au fost prezentate șase proiecte alternative ale studenților din anul VI, promoția 2007, FUA, toate cu titlul „Proiect de licență”. Proiectele vor fi susținute public în fața Comisiei de Stat în perioada 25-30 iunie 2007. Comisia va selecta autorul (autorii) celui mai reușit proiect care se va pune în aplicare.

Dl **Vladimir Voronin** într-o vizită recentă la Teatrul Republican „Luceafărul” a subliniat excelența pregătire profesională a studenților FUA – UTM, remarcând totodată rolul rectorului Universității Tehnice din Moldova, dl **Ion Bostan**, precum și al decanului FUA, dl **Nistor Grozavu**, sub conducerea nemijlocită a cărora studenții își efectuează proiectele date.

Iată acum și numele eroilor noștri-studenți, autori ai proiectelor respective: **Artur Bordeianu**, **Reghina Ivanico**, **Alexandru Novicov**, **Sergiu Armașu**, **Iurie Țurcanu**, **Sergiu Mândrescu**, **Ludmila Postolache**.

LA SENAT

Formarea continuă — preocupare permanentă

La ședința Senatului UTM din 27.03.07 a fost supusă analizei „Activitatea Centrului de Perfecționare și Reciclare a Cadrelor privind organizarea formării continue a cadrelor didactice”.

Dl **Valentin Amariei**, prorector pentru formarea continuă și relații internaționale, a susținut un raport, din care rezultă că acest Centru care se ocupă de Perfecționarea și Reciclarea Cadrelor și având în vizor 3 categorii de cadre didactice – UTM, școlile profesionale și colegiile de profil tehnic, depune eforturi continue pentru a realiza cât mai deplin hotărârile Guvernului RM și ale Senatului UTM în domeniul dat. Astfel, în 2006 a

trecut cursurile de perfecționare un număr de cadre didactice de 2,4 ori mai mare decât în 2003 (!).

Cursuri de formare psiho-pedagogică pentru școlile profesionale și colegiile din centrele raionale se organizează în deplasare, chiar la sediile respectivelor instituții. Pentru cadrele didactice care au absolvit instituții de învățământ ne-pedagogice se aplică formarea inițială psiho-pedagogică prin studiile de masterat. Anual, circa 45-50 de absolvenți ai masteratului completează corpul profesoral-didactic al UTM.

Dar rezervele de îmbunătățire sunt încă mari. Astfel, circa 15 la sută din

cadrele didactice și 70 la sută din maiștrii de instruire practică de la școlile profesionale și colegii nu au studii superioare.

La UTM numărul de cadre didactice care trec perfecționarea este de circa 90 de persoane / an. Iar la întreprinderi își fac stagiile doar circa 25 de persoane / an, ceea ce este nesatisfăcător.

Senatul a subliniat faptul că fiecare cadru didactic de la UTM este obligat să aibă o pregătire psiho-pedagogică egală cu minimum 60 de credite transferabile. Obținerea acestor credite va putea fi realizată pe câteva direcții, și anume: trecerea obligatorie a fiecărui cadru didactic la perioade de câte 5 ani prin cursuri de perfecționare; obligația de a prezenta în documentele pentru ocuparea postului didactic prin concurs și a unei dovezi corespunzătoare de perfecționare; tinerii care trec masteratul introduc în bagajul de pregătire și un volum necesar de ore psiho-pedagogice.

Senatul a evidențiat necesitatea formării continue și pe alte direcții în afară de cea psiho-pedagogică: informatica, limbile străine, în special engleza, stagiile la întreprinderi, seminare pentru

îndrumătorii de grupe, securitate anti-incendiară, orientarea profesională a tineretului și angajarea în câmpul muncii a absolvenților UTM etc.

A doua chestiune de pe ordinea de zi a Senatului a fost: „Organizarea lucrului cu studenții de la forma de studii cu frecvență redusă la FCIM, FUA, FRT”.

Decanii respectivi – **Ion Balmuş**, **Nistor Grozavu**, **Serghei Andronic** – au subliniat particularitățile. Consultații se acordă în fiecare sâmbătă pentru studenții care vin din raioane la facultate. O formă tot mai frecventă devine legătura cu studenții prin mijloacele electronice. Acest fapt înlesnește procesul didactic.

Senatul a subliniat că forma de studii cu frecvență redusă acuma cuprinde circa o treime din masa de peste 22 de mii de studenți la UTM. Deci trebuie schimbată mentalitatea noastră privitor la forma cu frecvență redusă, să desemnăm aici persoane de conducere foarte pregătite și responsabile.

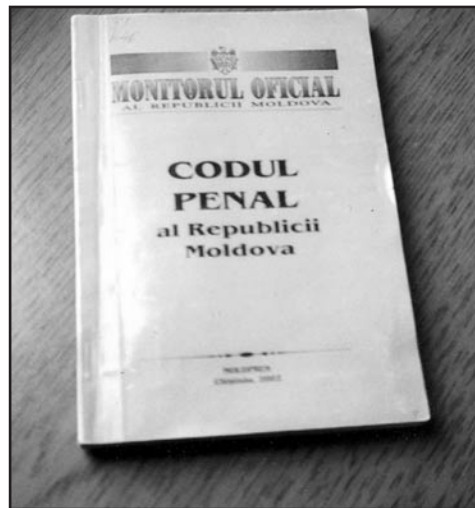
În ambele chestiuni analizate în ședință, Senatul a adoptat hotărâri corespunzătoare, care au fost difuzate la facultăți, catedre.

LA CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Stop – corupției!

Articolul 334. Dare de mită:

„... se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani”.

La ședința din 2 aprilie 2007 prima temă, care a incitat dezbateri aprinse, s-a referit la actele de corupție, acestea având tendința de a pătrunde și a se extinde aidoma unei molime în diferitele instituții de învățământ superior.

Dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician, a relatat rezumativ despre întâlnirea specială a Președintelui țării, dl **Vladimir Voronin**, cu rectorii universităților din RM, în cadrul căreia a fost supus analizei fenomenul corupției în sfera educațională.

Tezele principale ale analizei le redăm mai jos spre luare de notă atât pentru studenți, cât și pentru profesori, astfel ca în munca educațională la UTM să-și găsească o justă interpretare acest fenomen extrem de nociv, cu daune morale și profesionale incomensurabile în formarea tânărului specialist.

● Actele de corupție atestate în sistemul educațional afectează grav calitatea instruirii și sistemul de valori al tineretului studios, influențează deosebit de negativ asupra formării deprinderilor de viață la viitorii cetățeni ai țării, reduce credibilitatea structurilor statului.

● Este necesar de a crea anumite mecanisme de sesizare anonimă a actelor de corupție. Asemenea mecanisme ar putea fi: linii telefonice speciale; poșta electronică; rubrici speciale pe pagina WEB; instalarea unor boxe în incintele instituțiilor de învățământ, unde se vor depune plângeri-reclamații referitoare la actele de corupție și estorcare de bani.

● Mecanismele coruptibile sunt aplicate, în special, în perioada sesiunilor de examene; la promovarea unui anumit examen sau colocviu; în cazurile pregătirii nesatisfăcătoare a unor studenți...

Se estorcă bani prin înaintarea unor cerințe exagerate în procesul evaluării, căror cerințe studenții nu le pot face față, fiind nevoiți să ofere mită...

Cele mai frecvente acte de corupție se săvârșesc cu scopul susținerii examenelor, înmatriculării, transferului dintr-o instituție de învățământ în alta, îndreptării la studii peste hotarele țării, angajării în serviciu, gestionării frauduloase a patrimoniului, inclusiv darea în arendă a spațiilor nefolosite în procesul didactic, falsificării actelor ce atestă studiile efectuate, cazării în căminele studențești...

Decanii facultăților au vorbit apoi rând pe rând, atacând diferitele aspecte ale subiectului și toți au concluzionat că, din fericire, la UTM fenomenul corupției nu a căpătat o răspândire prea mare, deși și atât cât se pare că ar fi trebuie eradicat prin diferite măsuri. În acest sens fiecare facultate (decanat, catedre, organizații studențești, syndicate-colaboratori și studenți etc.) a elaborat un plan detaliat de acțiuni și activități educativ-organizatorice.

Trebuie adus la conștiința fiecărui student faptul că orice act de corupție este inconvenabil: susținerea frauduloasă a unui examen sau a unei diplome nu poate conduce la efecte pozitive pentru student, pentru că ce folos, de exemplu, că ai permis de conducere, dacă de fapt nu poți conduce automobilul.

Orice student trebuie să înțeleagă că are nevoie de cunoștințe și deprinderi în profesia sa, dar nu de acte – hârtii fără valoare.

Se înțelege că pot fi cazuri când lectorul în mod intenționat îl pune pe student în situația de a „nu trece”, chiar dacă acesta din urmă are cunoștințe satisfăcătoare,

Articolul 333. Luare de mită:

„(1) Luarea de către o persoană... a mitei sub formă de bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, acceptarea de servicii, privilegii sau avantaje ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu, ori de a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în interesul mituitorului... se pedepsește cu amendă de la 500 la 1500 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani... cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani”.

astfel ca el să „plătească”, să dea mită. Aici se cer măsuri administrative drastice: mesajul telefonic anonim; poșta electronică anonimă, boxa prin care poți trimite o scrisoare anonimă cu reclamația respectivă.

Pe baza planurilor facultăților de prevenire și contracarare a corupției s-a format un plan respectiv pentru întreaga universitate:

„Planul de activități al Universității Tehnice a Moldovei privind prevenirea și contracararea corupției”

Acest document este difuzat la facultăți, la toate celelalte subdiviziuni universitare, la organizațiile obștești ale studenților și profesorilor. El deja se pune în aplicare. Aici, pe paginile „Mesagerului Universitar”, vom publica doar anumite extrase, întrucât spațiul este restrâns.

„Planul de activități...” are un moto foarte expresiv și autentic:

„Un student de succes nu este corupt și nu corupe”

Scopul măsurilor propuse în „Planul de activități...” constă în prevenirea actelor de corupție, în crearea unor relații de colaborare în procesul didactic între student și profesor, student și catedra de profil, student și decanat, profesor și catedră, profesor și decanat.

I. Activități la nivel de Administrație a UTM

● În scopul selectării unui contingent capabil de a face față cerințelor instruirii universitare, a interveni în organele de resort cu propunerea înmatriculării la studii în baza examenelor de admitere;

● A continua practica de asigurare a transparenței, audiere și aprobare a rapoartelor anuale ale administrației privind activitatea didactică, metodică, științifică, educațională și financiară cu mediatizarea acesteia prin:

– publicarea rapoartelor anuale în ziarul UTM „Mesager Universitar”;
– afișarea pe pagina Web a universității www.utm.md

● În vederea implementării efective a Codului de Etică și Conduită Universitară a UTM:

a) a publica și disemina prevederile Memorandumului explicativ al Codului;

b) a elabora și aproba Statutul Comitetului de Etică al UTM;

c) a organiza semnarea Codului de către toți angajații UTM.

● În scopul implementării efective a Codului de Onoare al Studentului UTM:

a) a multiplica și organiza seminare de diseminare a prevederilor Codului de Onoare;

b) a afișa Codul de Onoare pe panouri în fiecare bloc de studii.

● Consolidarea organelor de auto-administrare studențească:

a) a acorda suport (studenților) în organizarea și alegerea Senatului Studenților UTM;

b) a susține mediatizarea activității organelor de autoadministrare studențească.

● În scopul asigurării unei finanțări adecvate necesităților învățământului tehnic universitar:

a) a interveni pe lângă Guvern și ministerul de resort în vederea ajustării salariilor cadrelor didactice și personalului auxiliar la necesitățile minime ale acestora;

b) a interveni pe lângă organele de resort în vederea alocării mijloacelor financiare adecvate cheltuielilor de regie ale universității, inclusiv pentru întreținerea căminelor;

c) a extinde activitățile privind atragerea mijloacelor extrabugetare la toate nivelurile – universitate, facultate, catedră – prin diferite forme: instruirea continuă, reciclări de personal în industrie, sponsorizări, prestări servicii de cercetare / elaborare etc.

● În scopul ajustării planurilor de studii și programelor de învățământ pentru cele 2 cicluri – Licență și Masterat, în contextul cerințelor pe piața forței de muncă și legislației naționale și europene în domeniu:

b) a continua revizuirea și ajustarea planurilor și programelor de învățământ pentru ciclurile I și II în strictă conformitate cu finalitățile de pregătire a specialiștilor;

c) a analiza în cadrul seminarelor metodice ale facultăților, conținutul programelor de învățământ la fizică, matematică, desen, geometrie descriptivă, informatică, rezistența materialelor, organe de mașini etc. în scopul excluderii materialelor care nu sunt strict necesare la etapa respectivă de pregătire;

d) a publica pe pagina Web a UTM planurile și programele de învățământ pe discipline.

● În scopul ridicării responsabilității cadrelor didactice pentru activitatea desfășurată, la alegerea prin concurs a acestora (examinarea actelor la Comisia de Concurs și Senat și / sau la Consiliul facultății):

f) a lua în considerație (inclusiv) aprecierile obținute în cadrul chestionării studenților în subiectul „Profesorul on viziunea Studentului”;

g) a include în Comisia de Concurs a Senatului reprezentanți ai studenților.

● În scopul cunoașterii realităților cu privire la respectarea prevederilor regulamentare în organizarea și desfășurarea procesului de instruire, a intensificarea asistărilor de control la examene; a perfecționarea și diversificarea metodologia de organizare a examenelor în scopul evitării posibilităților de mituire a profesorilor de către studenți; a practica expertizarea (la examenele în scris) corectitudinii în aprecierea cunoștințelor studenților de către cadrele didactice respective.

● Fortificarea capacităților instituționale în domeniul managementului calității și largirea activităților prestate în acest domeniu prin următoarele:

j) Comisiile pentru Managementul Calității la facultăți vor comasa funcțiile Comisiei Metodice;

k) Comisiile urmează să întreprindă măsuri de încurajare a studenților în acțiunile de semnalizare privind cazurile de corupție, asigurând în acest scop diferite modalități: prin telefon, adresări în scris și orale, e-mail, păstrând și dreptul de anonim: activități operative de examinare a tuturor semnalelor recepționate;

l) a continua practica efectuării sondajelor de opinie: „Profesorul în viziunea studentului”, „Evaluarea disciplinei”, „Absolventul UTM în viziunea angajatorului” etc. cu trasarea de măsuri corective, după caz;

m) a confecționa și a instala în toate corpurile de studii cutii poștale pentru sesizări din partea studenților a cazurilor de corupție și mituire;

n) implementarea unei linii fierbinți (la telefon și e-mail) pentru colectarea informației oferite de studenți privind cazurile de solicitare a mitei de către cadrele didactice și colaboratorii universității;

o) a identifica și a lua la evidență toate cazurile de corupție semnalate prin diferite modalități: telefon fierbinte, adresări în scris și apeluri orale, sondaje, interviuri etc. Examinarea operativă la diverse niveluri a tuturor semnalelor de mituire;

p) a realiza mediatizări largi (pe diverse căi și prin diferite mijloace și metode) în rândul studenților și cadrelor didactice a tuturor cazurilor de corupție / mituire, confirmate documentar de către organele de anchetă.

II. Activități la nivel de Facultate și Catedră

● Organizarea întâlnirilor cu părinții studenților anului Liceal și I Universitar în scopul familiarizării lor cu prevederile Regulamentelor ce țin de organizarea și desfășurarea procesului didactic în instituțiile de învățământ superior din RM,

Codul de Onoare, informarea despre reușita la studii și frecvența activităților didactice ale studenților, eventualele situații neregulate (inclusiv corupție activă și pasivă) în acțiunile studenților și consecințele acestora conform legislației în vigoare.

● În vederea excluderii repetării, de la an la an, a tematicii activităților didactice individuale ale studenților:

s) actualizarea sistematică a sarcinilor pentru lucrările grafice și de calcul, lucrările de verificare, proiecte, asigurând un spectru larg al gradului de complexitate a acestora;

t) actualizarea tematicilor proiectelor (tezelor) de an și a proiectelor (tezelor) de licență în conformitate cu programele noi de învățământ și ajustarea lor la necesitățile de formare a specialiștilor pe domenii;

u) asigurarea diversității și complexității tematicii proiectelor de an și de licență, inclusiv prin includerea în sarcină a unor elemente de cercetare. Excluderea posibilităților repetării tematicilor / conținuturilor acestor proiecte.

● Organizarea susținerii publice și în comisii, propuse de șefii de catedră și aprobate de decan, a proiectelor și lucrărilor de an, iar în unele cazuri și a lucrărilor de laborator, grafice și de calcul, a lucrărilor de verificare.

● Extinderea practicii de organizare a examenelor în comisii, în prezența întregii echipe de cadre didactice ce asigură predarea disciplinei respective și a codificării lucrărilor scrise.

● Propunerea pentru examinare a noilor bilete, diferite de biletele utilizate în anii precedenți, dar cu respectarea în mod obligatoriu a condiției ca ele să conțină subiectele ce reflectă întocmai programul de învățământ la disciplina în cauză, care vor fi discutate la ședința de catedră în ajunul sesiunii de examene și aprobate de către șeful de catedră.

● Reexaminările să fie efectuate, fără excepție, doar în sesiuni organizate conform orarului, de regulă, în comisii, cu înmânarea fișelor de examinare a examinatorilor de către prodecani și impunerea cerinței de completare, restituire a acestora în decanat și anunțarea rezultatelor studenților în aceeași zi (ca excepție, aprobată de decan în următoarea zi).

● Asigurarea transparenței informației ce ține de rezultatele sesiunilor de examinare și reexaminare, acordarea burselor de studii, sociale și de merit, locurile de practică, numărul de locuri pentru cazare în cămin și modalitatea de repartizare a lor, concursurile organizate la nivel de facultate, universitate, republică și internațional etc.

● Organizarea periodică a întrunirilor cu reprezentanții organelor de drept în scopul familiarizării studenților, cadrelor didactice și auxiliare cu prevederile Legii privind combaterea corupției și a protecționismului și denunțarea diferitelor acte de luare de mită și corupție.

● Planificarea obligatorie în planurile de activitate ale catedrelor a măsurilor ce țin de formarea moralității înalte a cadrelor didactice.

● Reorganizarea secretariatelor decanilor cu scopul sporirii responsabilității personale și excluderea cazurilor de mituire.

Redăm în continuare în același context câteva luări de poziție din partea unor studenți.

Elena COLESNICOVA, studentă la

FTMIA, președinta Biroului sindical-studenți al facultății:

– Din informațiile pe care le am, și am destule, din comunicarea cu studenții din Chișinău, știu că, din fericire, fenomenul

corupției la UTM nu este atât de grav ca în alte instituții universitare. Faptul se explică prin caracterul studiilor – la UTM se fac studii serioase, exigențele sunt serioase și acest fapt în mod obiectiv nu este fertil, ca să zic așa, pentru corupție. Dacă se cere carte în fiecare zi, studentul trebuie să învețe, „să transpire”, deci mituirea aici nu se prinde, ea nu poate fi un „colac salvator”.

Un inginer adevărat are nevoie de cunoștințe, el nu poate fi cultivat prin... mită. Angajatorii au cuvinte bune despre pregătirea absolvenților UTM, deci aici cunoștințele nu pot fi „cumpărate”.

Cu liderii sindicali din grupele academice, spune dra Elena Colesnicova, discutăm nu atât tema „mitei”, cât crearea atmosferei de muncă didactică, de învățătură serioasă, care conduce la buna pregătire profesională a studentului. Or, tocmai acest interes personal de a deveni un bun profesionist exclude gândul despre mită. Studenții noștri la UTM judecă bine: „Eu nu vreau să obțin la UTM o diplomă – hârtie, o diplomă de paie, cumpărată cu mituire. Eu vreau cunoștințe, vreau să devin inginer, cum cere acum economia de piață”.

Și noi, la adunările sindicale, în grupele academice judecăm anume în felul acesta, așa judecă marea majoritate a studenților. Cei care însă în sinea lor judecă altfel, că vor trece cu „șmecherii”, rezejer ajung să fie exmatriculați... pentru nereușită. Căci o notă „cumpărată” îți dă în final tot nereușită, deci... pe calea exmatriculării. Ceea ce se și întâmplă – o curățire permanentă de la semestru la semestru.

Eu cred că transparența cât mai mare exclude corupția. Dacă la examene sunt formate comisii, în componența cărora pot intra și studenți eminenți, cunoștințele vor fi date pe față, totul va ieși la iveală.

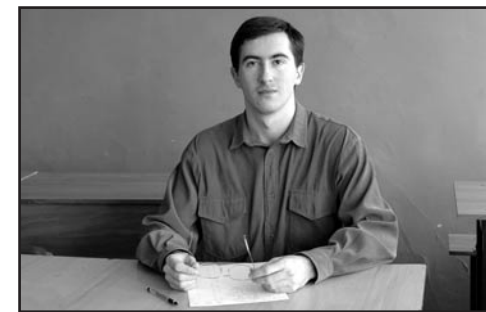
Liderul sindical FTMIA, Elena Colesnicova, concluzionează:

– Pe de o parte, discuțiile în grupele academice, la orele educative, asupra subiectului corupției care nicidecum nu ajută studentul în tendința lui de a fi un inginer contemporan, pe de altă parte, transparența prin formarea de comisii la examene, colocvii – toate acestea vor forma o atmosferă intransigentă pentru unii studenți care ar încerca să propună mită (sub tot felul de cadouri!) sau pentru unii (profesori, colaboratori) care vor să estorcheze mită. Când există o opinie publică de felul acesta, rugina comportamentului corupt nu poate pătrunde.

Eu susțin, spune Elena, și forma aceasta a canalelor de comunicare anonimă: boxe în blocurile de studii, cămine, e-mail, telefon etc. Doar simpla existență a acestora contribuie la formarea atmos-

ferii de lucru, dar nu de căutare a... diferitelor subterfugii.

Victor PASINCOVSCHI, student la FIMCM, membru al Senatului UTM:

– În grupele studențești am ocazia să vorbesc în calitate de coleg de facultate-universitate și în calitate de membru al Senatului UTM. Vorbesc despre eforturile pe care le depune Senatul UTM – profesorii membri ai celui mai înalt for din universitate, anume pe subiectul contracarării oricărei manifestări de corupție, mituire, protecționism, nepotism.

Eu, spune Victor Pasincovschi, caut să afirm ideea că fiecare student în parte și toți împreună să conștientizăm că de fapt suntem noi înșine gospodari în casa noastră comună – universitatea. În economia de piață universitatea prestează anumite servicii – dă cunoștințe. Noi, studenții, suntem clienții universității, acestui prestator de servicii. Deci fiecare dintre noi este în drept, și e logic să fie anume așa, să ceară servicii bune, de calitate – cunoștințe bune, de calitate. Prin urmare, este alogic să mituiesti pe cineva pentru ca să-ți pună o notă falsă, doar acesta e un serviciu rău, în defavoarea ta. Tu, student, ceri servicii bune ca să devii peste 4-5 ani de studii un specialist bun, care să poată lucra bine în economia de piață, dar nu vei deveni specialist bun cu nota „cumpărată”, căci aceasta nu e o notă veritabilă, ci butaforică. În concluzie, spune Victor Pasincovschi, studenții își dau seama că nu pe calea corupției poți să-ți formezi viitorul profesionist, să devii inginer autentic, ci pe calea folosirii acestui mare organism – universitatea, pentru tine, pentru a învăța bine meseria inginerească.

Cine din studenți crede că notele se pot „cumpăra”, poate că or fi fiind de aceștia câțiva, ei până la urmă nu pot învăța cum se cuvine și... sunt exmatriculați. Așa că nici corupția nu-i ajută... Dar, spre fericire, la UTM atmosfera de studii cere efort continuu, fapt ce împiedică obiectiv corupției să pătrundă.

Să discutăm cât mai larg în mediul studențesc subiectul corupției, căci discuțiile creează transparență și fenomenele nocive nu se răspândesc, conchide pe drept studentul Victor Pasincovschi.

Codul de Etică și Conduită Universitară al Universității Tehnice a Moldovei

1. Libertatea academică

Universitatea este un spațiu liber de ingerințe (amestecuri ilegale), presiuni și constrângeri politice, religioase și economice, exceptând însă constrângerile de natură științifică, legală și etică. Membrii universității sunt protejați față de cenzură, manipulari, persecuții în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale. Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți pe baza respectului pentru diferențe. Se încurajează abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

2. Autonomia personală

Universitatea promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale. În acest scop se asigură exercitarea consimțământului informat în privința programelor, concursurilor și oportunităților de studii și cercetare și se oferă oportunități pentru ca fiecare membru al universității să poată adopta și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

3. Dreptatea și echitatea

Membrii universității sunt tratați cu justețe, corect și echitabil. Nu se permite discriminarea sau exploatarea, indiferent dacă acestea sunt directe sau

(Continuare pag. 4)

Codul de Etică și Conduită Universitară al Universității Tehnice a Moldovei

indirecte, și se susține ideea că dreptatea se bazează pe divizarea corectă și echitabilă a puterii și prevenirea abuzului de putere.

Universitatea adoptă măsuri ferme pentru nediscriminare și egalitate de șanse în accesul la studii, angajare și la programe de cercetare, pentru eliminarea conflictelor de interese, pentru prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism.

4. Meritul

Universitatea asigură recunoașterea, cultivarea și răsplătirea meritelor personale și colective care conduc la împlinirea menirii sale instituționale. Printre acestea se numără devotamentul față de profesie și studiu, față de instituție și membrii comunității academice, creativitatea și talentul, eficiența și performanța.

5. Profesionalismul

Universitatea se angajează să cultive un mediu propice pentru cercetare și competitivitate. În acest scop se dezvoltă programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor com-

petitivi și la creșterea prestigiului în cercetare. Este încurajată și răsplătită orientarea spre calitate științifică, pedagogică, în mod deosebit spre excelență, a profesorilor, cercetătorilor, studenților și a programelor de studii și cercetare. Se va cultiva inițiativa și curiozitatea științifică, eficiența, calitatea și excelența profesională la nivel managerial și administrativ. Se va acționa împotriva imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

6. Onestitatea și corectitudinea intelectuală

Universitatea apără dreptul la proprietatea intelectuală.

Beneficiile și recompensele vor fi acordate celor care se află la originea proprietății intelectuale. Toți cei care au participat la diferite faze ale cercetării, ale cărei rezultate devin publice, trebuie menționați în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și recunoștinței.

Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul total sau parțial, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, „fabricarea” rezultatelor

cercetărilor, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate, preluarea lucrărilor de la colegi sau profesori, la fel și tentativele de corupere sau fraudă.

7. Transparența

Universitatea respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații, care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta se facilitează egalitatea de șanse în competiție și se asigură accesul echitabil la resursele universitare. Universitatea interzice tănuirea (secretizarea), fabricarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg.

8. Responsabilitatea profesională și socială

Universitatea își încurajează membrii să se distingă prin activism și implicare în problemele profesionale și publice printr-un spirit cetățenesc responsabil. Programele și activitățile universitare vor fi orientate către nevoile societății. Oriunde și oricând, membrii Universității trebuie să respecte standardele etice și profesionale.

Membrilor universității li se garantează dreptul de a critica public, întemeiat și argumentat nerespectarea standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor membrilor comunității universitare.

Nu sunt permise dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a pro-

gramelor și persoanelor din instituție de către membrii propriei comunități academice.

9. Respectul și toleranța

Universitatea promovează existența unei comunități academice și rezidențiale în cadrul căreia este respectată demnitatea fiecărui individ într-un climat liber de orice manifestare și formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale. Nu se permit manifestări misogine (antifeministe), rasiste, șovine, xenofobe, homofobe și hărțuirea sexuală.

10. Bunăvoința și grija

Universitatea consideră oportune bunăvoința și grija. În acest sens se încurajează aprecierea, mândria și recunoștința față de cei merituosi, empatia/afecțiunea, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, atitudinea prevenitoare, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității academice. Totodată sunt descurajate și se consideră nedorite comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres. Universitatea este recunoscătoare față de toți cei care, în situații de crize majore sau calamități, sunt dispuși la autosacrificiu.

Notă: Codul de Etică și Conduită Universitară nu exclude și nu oncoluiește drepturile și obligațiile care revin prin lege membrilor universității.

LA CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

„Dosarul titularului disciplinei”

Pe ordinea de zi a ședinței din 5 martie 2007 a fost înscrisă o chestiune foarte importantă în privința ridicării neabătute a calității muncii didactice on UTM. Este vorba de „Implementarea instrucțiunii „Planificarea și organizarea serviciului de învățământ la disciplinele de studii”.

O informație destul de documentară on acest subiect a fost prezentată de dl Andrei Chiciuc, șeful Departamentului Managementul Calității.

În perioada 15 februarie – 1 martie 2007 s-a efectuat o verificare a situației privind „Dosarul titularului disciplinei” la toate cele 10 facultăți.

Prima în lista rezultatelor se situează Facultatea de Industrie Ușoară (FIU), (decan C. Spânu, conf., dr.). Dosarele sunt completate la toate disciplinele de către titularii respectivi la un nivel înalt de calitate.

La FIEB – circa 70 la sută din dosare sunt completate.

La FCGC – dosare completate la toate disciplinele (semestrul de vară) la nivel înalt.

La FUA – nici un dosar completat, iar șefii de catedre au aflat cu mare întârziere (ianuarie 2007) că există un ordin al rectorului în privința completării „Dosarului titularului disciplinei”.

Aceste și alte date au fost expuse de dl A. Chiciuc, iar ele demonstrează că încă mai avem a lucra în direcția dată.

În primul rând, ne referim la mentalitate. Trebuie să ne pătrundem de gândul că o calitate universitară la nivel european nu poate fi atinsă fără a fixa pe hârtie întregul drum pe care decurge procesul didactic în cazul fiecărei discipline conduse de titularul respectiv. A fixa pe hârtie – înseamnă a fixa memoria însăși, după care poți reconstitui drumul pe care ai mers, dacă ai mers bine pe acest drum, dacă trebuie și poți perfecționa, corecta acest drum etc.

Memoria obișnuită, fiziologică nicidecum nu poate (și nici nu trebuie!) să conțină toate aspectele necesare pentru predarea bună a unei teme. Și mai cu seamă că aspecte sunt multe.

De exemplu, în „Fișa asigurării didactico-metodice și tehnico-materiale”,

ce face parte din „Dosarul titularului disciplinei” trebuie să „ții minte” ce literatură (surse) didactico-metodice vei folosi la predarea temei date; câte exemplare poți asigura la momentul predării; ce materiale didactico-metodice suplimentare vei avea pentru înțelegerea mai profundă a temei; care ar fi necesarul ulterior pentru asigurarea înțelegerii profunde a disciplinei etc.

Câte deci aspecte? Le poți memoriza pe toate? Sigur că nu și deci trebuie să fixezi scris în această „Fișă”.

Iar fișe cu diferiți parametri în „Dosa- rul titularului disciplinei” sunt mai multe: „Fișa de înregistrare a factorilor ce pot perfecționa predarea disciplinei”; „Fișa de control și gestiune a calității”; „Fișa de analiză a reușitei studenților”; „Fișa de analiză a satisfacției studenților” etc.

Este evident faptul că a urmări (control sau autocontrol) atare multiple aspecte pentru a preda materia conform exigențelor europene de calitate este posibil numai în cazul fixării pe hârtie pas cu pas a procesului de muncă didactică în „Dosarul titularului disciplinei”.

Pregătirea economică a inginerilor

În ședința din 2 aprilie 2007 la Consiliul de Administrație o discuție largă, problematizată a trezit subiectul sondajului „Absolventul UTM on viziunea angajatorului”, efectuat de Departamentul pentru Managementul Calității UTM și prezentat de către dl Andrei Chiciuc, directorul acestei subdiviziuni.

În răspunsurile lor la întrebările puse în sondaj mulți angajatori din RM, unde lucrează absolvenții UTM, notează că blocul economic de discipline în planurile de învățământ la UTM ar trebui fortificat. Și asta se referă nu la anumite cunoștințe disparate, ci la o tematică integratoare în subiectul cu denumirea „Plan de afaceri” (Business plan) al unei întreprinderi mici sau mijlocii.

Rectorul, prorectorii, decanii au subliniat marea importanță pentru un tânăr inginer-absolvent al UTM de a ști cum se face un „Plan de afaceri”, deoarece anume el, inginerul, este persoana socială cea mai indicată în a forma unele întreprinderi mici și mijlocii, or, în acest caz el are nevoie nu numai de bune cunoștințe în tehnică-tehnologie, ci și în economie, care încep, de fapt, anume cu „Planul de afaceri”.

Actualmente la UTM sunt anumite catedre la facultățile ingineresti, care patronează anumite aspecte economice în pânza planurilor de învățământ. Dar se cere o concepție integratoare pe direcția subiectului cerut de angajatori, de fapt, de viața economică de azi – Planul de

afaceri. Și această concepție Consiliul de Administrație a pus-o în sarcina Facultății de Inginerie Economică și Business, sub răspunderea personală a decanului Nicolae Țurcanu.

Au fost subliniate și idei ajutătoare pentru subiectul atât de actual – Planul de afaceri. Iată câteva dintre ele:

- diferitele genuri de practică ar fi bine ca studentul să le treacă la una și aceeași întreprindere, astfel va pătrunde mai adânc, mai cu seamă, în esența economică a întreprinderii respective;

- în consiliile facultăților, ale catedrelor să fie introduse și persoane de la întreprinderile industriale;

- pentru a menține legătura dintre UTM și întreprinderile din industrie este benefic ca persoane de la întreprinderi să le predea studenților anumite cursuri mici, practice, fapt ce are o bună influență nu numai de specialitate, dar și psihologică.

Sondajul sugerează și multe alte idei de îmbunătățire în pregătirea absolvenților noștri.

Consiliul de Administrație a aprobat tematica unor asemenea sondaje de opinie, precum și calitatea executării de către Departamentul pentru Managementul Calității UTM.

Rezultatele sondajului de opinie „Absolventul UTM în viziunea angajatorului” sub forma materialului scris și electronic este difuzat în UTM, se poate găsi neapărat la responsabilii de calitate de la facultăți.

EXEMPLU DE COOPERARE INTERUNIVERSITARĂ: ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ – UTM

Imaginea UTM crește și în... primării, preturi, ministere, la PNUD

Acum la imaginea Universității Tehnice a Moldovei, care, precum se știe, este foarte pregnantă în mozaicul învățământului superior din RM, se adaugă un element nou – primăriile la sate, preturile, primăriile și ministerele în orașele și capitala republicii, la PNUD (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare).

Vorba e că toți funcționarii publici – mii și mii – trebuie să cunoască bine informatica (lucrul la calculator) pe cel puțin 4 direcții (module):

1) conceptele de bază ale Tehnologiilor Informaționale (TI); 2) Sisteme de operare; 3) Internetul și Poșta electronică; 4) Societatea informațională și Guvernarea electronică (e-guvernare). E vorba deci de o foarte largă acțiune de instruire doctă la calculator.

Sigur că cea mai indicată pentru această serioasă și de lungă durată instruire nu putea fi aleasă alta decât Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM).

Proiectul mare cu denumirea „Suport pentru edificarea Guvernării Electronice în Republica Moldova” a fost lansat de PNUD. Se știe că Organizația Națiunilor Unite (ONU) acordă suport logistic, financiar, uman pentru edificarea Societății Informaționale, iar în

cadrul Societății Informaționale unul dintre compartimentele principale este Guvernarea Electronică (e-guvernarea).

În calitate de Proiect-pilot s-a început cu instruirea a 150 de funcționari publici în 3 centre: Bălți – 50 de persoane; Chișinău (UTM) – 50 și Cahul – alte 50 de persoane. Instruirea are loc în sediile universităților respective, însă este realizată numai de profesori de la UTM (FCIM) implicați în Proiect. Cu timpul, vor fi pregătiți și profesorii de la universitățile din Cahul și Bălți pentru a realiza instruirea seriilor

următoare de funcționari publici.

În aceste 3 orașe – Chișinău (UTM – FCIM), Cahul și Bălți funcționează câte un Centru de Instruire și câte un Centru de testare a funcționarilor publici – în total 6. Pentru Centrele de instruire este desemnat drept coordonator dl **Victor Beșliu**, șeful Catedrei „Automatică și Tehnologii Informaționale”, profesor interimar, doctor în informatică. Pentru Centrele de testare coordonator este dl **Ion Balmuş**, decanul FCIM, conf. univ., dr.

Este prevăzut ca pe parcursul lui 2007 în centrele respective din cele 3 zone – Cahul, Chișinău (UTM – FCIM), Bălți să treacă instruirea și testarea informatică cca 7000 de funcționari publici. Procesul ca urma și în anii următori desigur, astfel ca în final toate cele peste 30 de mii de persoane din categoria „Funcționari publici” să posede aceste cunoștințe de informatică indispensabile pentru o totală guvernare electronică spre care tindem.

Rolul Universității Tehnice a Moldovei prin Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică în această amplă acțiune didactico-socială este decisiv. Crește implicit și imaginea UTM prin intermediul marelui contingent de funcționari publici din primării, preturi și consiliile respective, din ministere și alte instituții de prestare a serviciilor publice.

În această acțiune de anvergură didactico-socială UTM lucrează mână în mână cu Academia de Administrare Publică pe lângă Președinția RM, Ministerele Administrației Publice Locale, Dezvoltării Informaționale și cel al Educației și Tineretului și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare – PNUD.

Vor fi ameliorate serviciile de Internet?

Pe 13 martie 2007 la Departamentul de Informatizare al UTM a avut loc o adunare a celor două părți, care asigură buna funcționare a Internetului – instrument informațional mondial de primă importanță. Așadar, s-au aflat față în față, pe de o parte, specialiștii Universității Tehnice a Moldovei, care primesc servicii de Internet, și, pe de altă parte, specialiștii Companiei RENAM, care, în calitate de provider (pronunțat – „provaider”), furnizează servicii de Internet.

Se știe că Internetul pentru toate cele 10 facultăți ale UTM împreună cu numeroasele catedre, laboratoare, care au în dotare peste 1600 de calculatoare trebuie să constituie respirația neîntreruptă a procesului didactic și de cercetare științifică.

Or, tocmai aici e problema. Fluxul de Internet nu are continuitate constantă, iar în plus, pe cât o demonstrează datele statistice, nu are nici volumul de 5 Megabiți/secundă (Mb/sec), pe care Compania RENAM este obligată să-l furnizeze Universității Tehnice a Moldovei, conform contractului încheiat.

La fiecare din cele 10 facultăți ale UTM există, pe cât se știe, câte un Centru de Calcul dotat cu un număr mare de calculatoare. Cei 10 șefi ai Centrelor de Calcul, responsabili și pentru supravegherea serviciilor de Internet, au subliniat, unul după altul, la adunare: viteza fluxului de Internet este neuniformă pe parcursul zilei de muncă. De exemplu, la FIMCM, de la norma de 400 de kilobiți/secundă (kb/sec) scăderea fluxului de Internet ajunge uneori până la 10-15 kb/sec practic pe orice site. În plus, se produc foarte des și dispariții totale ale fluxului. Aceste neajunsuri, care reduc grav calitatea serviciilor de Internet furnizate de Compa-

nia RENAM, persistă de multă vreme, fără a se vedea capătul tunelului, cum se spune.

Dl **Boris Varzari**, director tehnic al Companiei RENAM, fiind concomitent și șef al Centrului de Calcul la Facultatea de

al UTM să elaboreze anumite norme privitor la exploatarea rețelelor parcului de calculatoare. La momentul actual discrepanțele între facultăți pe acest subiect sunt mari și, probabil, un anumit număr de probleme se va rezolva cu mai

Calculatoare, Informatică și Microelectronică, a explicat că, în urma unor controale tehnice, viteza fluxului de Internet corespunde contractului cu RENAM.

În opinia dlui **A. Goncearuc**, șeful unei subdiviziuni la Compania RENAM, problemele vitezei vor fi soluționate printr-o coordonare mai strânsă și mai argumentată sub aspectul logicii tehnice

între administratorul rețelei RENAM împreună cu administratorul central de la Departamentul de Informatizare al UTM, în persoana dlui **D. Telinov**.

Dl **Nicolae Țurcanu**, decanul FIEB, a cerut Departamentului de Informatizare

mulți sorți de izbândă, dacă exploatarea tehnică va fi normalizată cât se poate de logic.

Dl **Alexei Toca**, decanul FIMCM, a optat pentru o simplificare a schemei: există un punct „x” de intrare până la care Compania RENAM trebuie să asigure un anumit flux de informație Internet contra plată, conform contractului încheiat cu UTM. După acest punct „x” urmează rețeaua interioară a UTM-ului, care cade în răspunderea Departamentului de Informatizare. Deci trebuie să știm exact dacă pierderile de flux apar până la punctul de intrare și atunci RENAM trebuie să-și modifice activitatea sau aceste pierderi intervin deja după punctul de intrare, adică în rețelele interioare ale UTM, în acest caz urmând să-și modifice activitatea Departamentul de Informatizare.

Dl academician **Andrei Andrieș**,

director general al Companiei RENAM, a concluzionat în urma multiplelor dezbateri că în subiectul aprovizionării cu flux de informație Internet se conturează trei aspecte.

Vitezele fluxurilor, privite la general, nu numai la UTM, dar pe toată comunitatea științifică și educațională din Moldova, pe care o servește RENAM, sunt mici, foarte mici, în comparație cu alte țări. Traficul extern care a revenit RENAM-ului de la Rețeaua Europeană GEANT prin Rețeaua română „RoEduNet” asigură doar **16 Mb/sec**, ceea ce e foarte puțin. Și chiar dacă anul acesta traficul se va dubla, tot nu va satisface cerințele enormelor colective de utilizatori la AȘM, la universitățile noastre, viteza va fi tot mică. Tocmai de aceea, spune dl Andrieș, RENAM-ul luptă pentru majorarea simțitoare a canalului extern. În anul acesta au apărut condiții favorabile pentru a primi un trafic de **155 de Mb/sec**, adică un spor solid. Dar pentru sporul posibil se cer surse financiare, trebuie bani! Speranța este ca ajutorul financiar să vină din partea Ministerului Educației și Tineretului al RM. Dacă vom obține un asemenea trafic de **155 de megabiți/secundă** problemele vitezei și întreruperilor fluxurilor, acest mare capăt de discuții supărătoare între furnizor (RENAM) și utilizator (în cazul dat – UTM) ar dispărea de la sine. Dar deocamdată se caută banii.

Vorbitorul a concluzionat că pe traseul fluxului de informație Internet segmentul până la punctele de intrare pe „teritoriul” Universității Tehnice revine în răspunderea RENAM. După aceste puncte – traseul din interiorul UTM – revine în răspunderea Departamentului de Informatizare al UTM cu toate subdiviziunile sale. Măsurările fluxului trebuie să fie făcute tocmai la aceste puncte pentru a se vedea unde se produc pierderile de flux: pe segmentul de responsabilitate al RENAM-ului sau dincolo de punctele de intrare, pe segmentul din interiorul UTM.

Aceste măsuri-monitorizări vor fi efectuate de o comisie comună a celor două părți contractante – RENAM și UTM – cu procesele verbale respective.

La ora actuală există 4 noduri de intrare în UTM a fluxului de informație Internet,

(Continuare pe pag. 8)

FRECVENȚĂ REDUSĂ

Ei, care lucrează și învață

În ultimii ani se observă că în cadrul UTM secția studiilor cu frecvență redusă ia o amploare tot mai pronunțată. Despre ce ne vorbește acest fapt? Importanța cunoștințelor este tot mai evidentă în producție. Deci mulți dintre lucrătorii care mai ieri făceau față proceselor tehnologice doar pe baza studiilor medii de specialitate astăzi se văd puși în fața necesității de a obține studii superioare. E și firesc, deoarece, precum se vede, calitatea produselor alimentare, dacă ne referim la Facultatea de Tehnologie și Management în Industria Alimentară, pe care am vizitat-o recent, este un factor de prim-plan în viața economică a țărilor moderne.

Întâmplarea face că am văzut foarte strident acest factor în comerțul vinului cu Federația Rusă. Se știe doar că în acest caz tocmai factorul calității a provocat, am putea spune, o criză economică în comerțul dintre cele două țări. Aici ar putea să existe una dintre explicațiile interesului sporit al multor muncitori de a-și ridica nivelul calificării prin studii la secția cu frecvență redusă a UTM.

Recent ne-am aflat în mijlocul studenților a două grupe academice de la secția cu frecvență redusă a FTMI. Din discuțiile pe care le-am purtat cu studenții, lucrători în diferite sectoare de producție, am sesizat un bun nivel de pregătire în specialitate, fapt care aduce satisfacție ambelor părți: colectivului profesoral de la FTMI și, pe de altă parte, studenților respectivi.

Olesea Nogailăc, anul IV, gr. TV-031, specialitatea „Tehnologie și management

în industria alimentară”, ne-a spus că din numărul studenților înmatriculați la anul I până acum au rămas aproximativ 60 la sută, fapt ce înseamnă că exigențele studiilor sunt foarte serioase. E drept că motivele nereușitei unor studenți rezidă nu atât în incapacitatea însușirii materiei,

cât mai cu seamă în atitudinea față de studii. Și aici cel mai evident neajuns este frecvența la sesiuni. Deși studiile se numesc cu frecvență redusă, totuși ele impun și rigori privind frecvența ca atare în timpul sesiunilor, executarea lucrărilor de laborator, susținerea diferitelor evaluări, examene etc.

Studenta Nagoilăc subliniază consistența multor discipline de specialitate predate cu o vădită profunzime didactică și științifică de către profesorii FTMI. De exemplu, microbiologia (profesoare – doamnele **Sandulache** și **Rubțov**); enologia (profesor – dl **Bălanuță**), care le-a îmbogățit bagajul de cunoștințe cu cele mai moderne metode inovative, lu-

cruri pe care la Colegiul de Viticultură și Vinificație, pe care l-a absolvit anterior, nu le-a învățat. Studenta a notat cu plus și toate chimii care se predau la specialitate, căci chimia în industria alimentară joacă un rol primordial.

Studenta **Corina Bivol** a menționat cu fermitate că studiile pe care le-a urmat deja patru ani au de bună seamă un caracter modern universitar, cu multe lucrări de laborator la nivelul etaloanelor de calitate alimentară puse azi de diferite organizații

– laboratorul diferitelor analize.

Studenta **Liuba Măciucă** apreciază și dăna ca fiind foarte înalt nivelul de studii la FTMI. Ea personal simte acest lucru atunci când la locul de muncă utilizat modern poate face față tuturor cerințelor anume datorită studiilor pe care le capătă la facultate.

Studenta **Maria Mardari** lucrează la patiserie franco-moldovenească „Delice diange”. Specialitatea ei, precum se înțelege, este în tehnologia alimentației publice. Dâna ne informează că la firmă funcționează o tehnică modernă adusă din Franța și desigur și anumite aspecte tehnologice se manifestă a fi ca cele mai moderne. Dar asta nu înseamnă că dacă facultatea nu dispune de asemenea tehnică, ea nu ar avea ponderea necesară. Nu. Facultatea oferă studenților cunoștințe de bază în domeniu, principiile în specialitate. La concret deja studentul se formează în continuare ca inginer la întreprindere. Deci este o simbioză în formarea viitorului inginer, în care rolul conducător îl are facultatea și tocmai de aceea noi avem nevoie de studiile la secția cu frecvență redusă.

La convorbirea noastră în grupele amintite a asistat și dna **Ana Verijan**, prodecanul pentru secția cu frecvență redusă de la FTMI. Dumneai a confirmat în mare măsură spusele studenților și în mod deschis a chemat acești oameni, maturizați deja în muncă la diferite întreprinderi, care au fierbinta dorință de a-și juca plener rolul de student, la o colaborare cât mai largă în spiritul cerințelor noi educaționale pe care acum le propagă Procesul Bologna. Pentru că succesul studiilor, într-adevăr, este o cauză comună de colaborare între student și profesor.

Practica la „Etalon”

O mare parte din studenții UTM – circa 800 – trec anual practica la Centrul de Implementare a Tehnologiilor Avansate „ETALON” (CITA „Etalon”). La uzină sunt organizate următoarele tipuri de practică:

- practica de inițiere cu un volum de ore 90, 60 și 45 (în funcție de specialitate);
- practica tehnologică;
- practica constructiv-tehnologică;
- practica de diplomă.

Practica de inițiere se desfășoară în ateliere didactice dotate cu utilajele necesare, maiștri și cadre didactice calificate.

Practica de inițiere la „ETALON” o trec studenții anului I (semestrul I și II) ai Facultăților:

- Inginerie și Management în Construcția de Mașini;
- Inginerie și Management în Mecanică;
- Urbanism și Arhitectură.

La uzină funcționează atelierele didactice de lăcătușărie, strunjire, frezare, sudare. În timpul de față se lucrează la amenajarea atelierelor didactice de deformare plastică (forjare, stanțare, matrițare) și de tratamente termice.

În timpul practicii de inițiere studenții anului I se familiarizează cu metodele și tehnologiile de prelucrare a materialelor (metale, mase plastice, lemn); cu mașinile-unelte de strunjit, frezat, danturat, rectificat; cu aparatele de sudat; cu accesoriile necesare pentru fixarea pieselor și semifabricatelor; cu sculele așchietoare și de asemenea cu elementele de conducere cu lucrul mașinilor-unelte.

După practica de inițiere studenții pot de sine stătător să pună în funcțiune mașinile respective, să fixeze semifabricatele în dispozitive și să execute unele lucrări de o complexitate medie. Studenții pot de asemenea pune în funcțiune aparatele de sudat și executa lucrări de îmbinare prin sudare ale ansamblurilor.

Darea de seamă pe practica de inițiere constă în executarea de către fiecare student, la mașinile respective, a unor lucrări de complexitate medie și

prezentarea memoriului pe practică.

Înainte de plecarea la practică, la catedrele respective studenții ascultă un curs de securitatea muncii. La uzină studenții trec un instructaj introductiv pe tehnica securității muncii, conform caracterului lucrărilor executate la uzina dată. Pe urmă, fiecare student ascultă un scurt instructaj la fiecare loc de muncă.

Practicile tehnologice, constructiv-tehnologice și de diplomă ale studenților anilor III, IV și V sunt reglementate de planurile individuale calendaristice întocmite de conducătorii practicii împreună cu fiecare student.

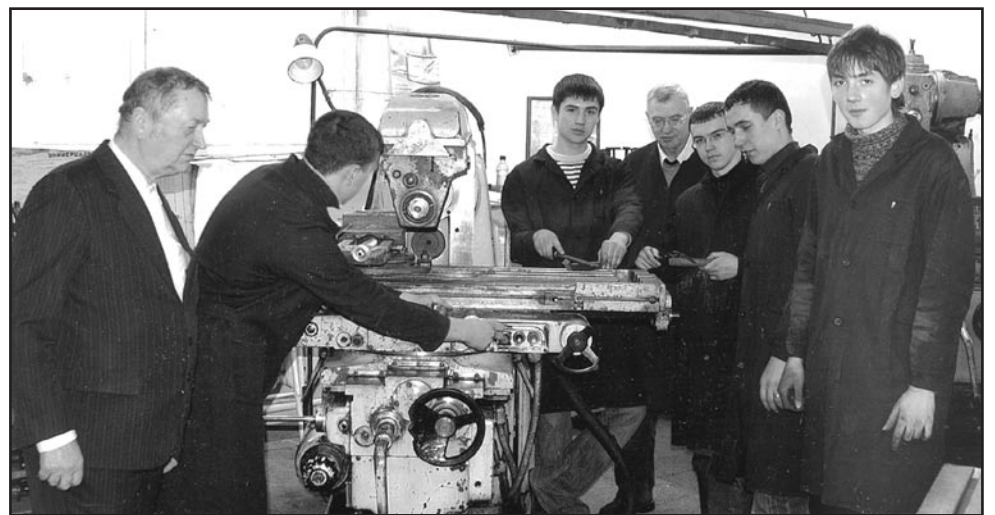
În timpul practicii la CITA „Etalon” se organizează excursii pentru studenții anilor III, IV și V la uzinele constructoare de mașini moderne „Incomas”, „Moldovahidromas” etc.

Cea mai mare parte de studenți, în timpul practicii sunt harnici și pricepuți, se străduiesc să-și sporească cunoștințele teoretice și practice, se încadrează în lucrul productiv, științific, inventiv.

Așa, de exemplu, studentul **E. Guțu**, în timpul practicii tehnologice, constructiv-tehnologice și de diplomă a luat parte la cercetarea procesului de sudare prin frecare a pieselor cilindrice. Rezultatele cercetărilor au fost prezentate la simpoziunile studentești, ocupând locul II la secția „Construcția de mașini”. Proiectul de diplomă a dlui E. Guțu, executat cu elemente de cercetări științifice la nivel de invenție, a ocupat locul II la concursul proiectelor de diplomă, organizat la UTM, fiind decorat cu diplomă și un premiu bănesc.

Studentul E. Guțu a fost invitat în Japonia la un stagiu de 2 ani.

La CITA „Etalon” activează un cerc de invenție în care sunt implicați studenți, doctoranzi, cadre didactice și muncitori de la uzină. S-au depus cereri la AGEPI pentru examinarea unor instalații moderne propuse de către colectivele de studenți, doctoranzi și muncitori de la uzină. În anul 2007 s-a primit primul brevet pentru procedeu și instalație

pentru sudarea automată prin frecare a pieselor cilindrice. Instalația propusă asigură o productivitate avansată și o calitate bună a îmbinărilor.

În timpul de față s-au propus mai multe construcții originale pentru brevete, la elaborarea cărora au activat studenții **D. Popescu**, **V. Stanciu** și doctoranzii **I. Dicusar**, **M. Bunescu** ș.a. Este vorba de:

- Semănătoare manuală;
- Mecanisme pentru alimentarea instalațiilor de sudare cu sârmă;
- Automate continue de sudare etc.

Studenții **D. Popescu**, **V. Stanciu** au pregătit două standuri pentru prezentare la expoziția „Sudura-2007”, care va activa la uzina „Incomas”, Chișinău.

La CITA „Etalon” este pusă la dispoziția studenților practicanți o bibliotecă tehnică care conține câteva mii de exemplare de lucrări metodice, în-

drumare tehnice, cărți, pașapoarte ale strungurilor, reviste tehnice etc.

Au fost pregătite și editate pentru studenții practicanți: istoria CITA „Etalon” – Chișinău, 2004; Automatizarea proceselor în mașini și sisteme de producție – Chișinău, 2005.

Sunt pregătite pentru editare cărțile: „Sudarea și tăierea cu gaze”; „Mașini și sisteme de producție”; „Diagnosticarea și controlul calității producției”; „Elemente constructive și ordinea de proiectare a unui mecanism”.

La CITA „Etalon” există o arhivă tehnică, care cuprinde peste 200 de materiale importante pentru realizarea proiectelor de curs și de diplomă la specialitățile „Tehnologia construcției de mașini”, „Mașini-unelte și scule”, „Management în construcția de mașini” etc.

Ilie BOTEZ,
prof. interimar, dr.

Profesorul de la Milano

Nu demult la Facultatea de Urbanism și Arhitectură a UTM s-a aflat într-o vizită de lucru profesorul **Massimo Todì** de la „Politecnico di Milano”, Italia. Dânsul a susținut două prelegeri în fața studenților și profesorilor noștri în temele: „Tendințele de dezvoltare a urbanismului mondial în mileniul trei” și „Principiile urbanistice în zona europeană”.

Profesorul Todì a sosit la FUA după un seminar internațional, care avusese loc mai înainte în orașul Timișoara, România. Invitația pentru a vizita Chișinăul i-a fost făcută profesorului italian de primăria capitalei noastre, iar ocazia dată a facilitat și contactul cu FUA. În afară de prelegeri s-a convenit, printr-un contract de colaborare, să se efectueze schimburi de tineri cercetători postuniversitari în domeniul arhitecturii, fapt ce se va realiza chiar într-un viitor apropiat.

Olimpiada Tehnică atrage...

Ca și în anii precedenți, și de astă dată în lunile martie-aprilie Olimpiada Republicană Tehnică, organizată la UTM și cu cheltuielile UTM, atrage impetuos tineretul studios. E o bucurie pentru UTM, e o bucurie pentru republică, e o bucurie și pentru tineretul dat. Asta pentru că el, acest tineret, își dă seama și vrea să ridice prin sine însuși viitorul țării și mai cu seamă viitorul tehnic al țării – viitoarele întreprinderi mici și mijlocii, pe care le va înființa chiar el, acest tineret, nestând să aștepte „mană cerească” de la nu știu cine, să ne facă viața mai bună.

Așadar, Olimpiada descoperă că liceele republicii, în primul rând, „trimit” către noi rân-

duri-rânduri de băieți și fete cu o bună pregătire la științele reale, or se știe că științele reale sunt speranța noastră în dezvoltarea a ceea ce se numește fundamentul țării – producția: construcții de mașini, energetică, industrie alimentară, mecanică, transporturi, industrie ușoară, construcții, arhitectură-construcții, radioelectronică, inginerie economică, micro-electronică, tehnologii informaționale etc., etc.

Rândurile au fost împlinite și de absolvenții de la colegii, de la școli de cultură generală, care însă ulterior vor trebui să susțină și bacalaureatul.

Deci tinerii studiosi au spus: am venit la tine, UTM, vom studia aici, vom mișca

societatea înainte. UTM i-a primit cu ușile deschise. Olimpiada finisează la 28 aprilie chiar cu „Ușile deschise”.

Tradiționala Olimpiadă Republicană

Tehnică la desen, informatică, fizică, chimie, matematică de la UTM își confirmă înțelepciunea socială.

„Centre Linux et Logiciels Libres pour la Développement” (C3LD) – așa se numește un proiect pentru crearea unui Centru regional în Europa de Sud-Est (România, Bulgaria, Georgia și Moldova), care are menirea de a promova, forma specialiști și a dezvolta așa numitele softuri libere. Acest Centru a fost creat în cadrul unui program comun cu participarea Universității Tehnice a Moldovei și Agenției Universitare Francofone (AUF) încă acum 2 ani, în 2005, la Facultatea de Calculatoare și Microelectronică (FCIM) a UTM, iar director a fost numit dl **Victor Șontea**, profesor universitar la FCIM.

Zilele trecute, Centrul regional de softuri libere de la FCIM și-a prezentat bilanțul de activitate pe acești 2 ani programati pentru proiect, la bilanț fiind prezenți reprezentanți ai AUF, AȘM, ai țării implicate în proiect, precum și cu participarea largă a studenților și specialiștilor care activează în domeniul informaticii.

Pe cât se știe, softul în informatică înseamnă un ansamblu de activități (codificare, organizare, analiză, programare) pentru calculatoare. Ca să poți lucra cu calculatorul nu este de ajuns să ai aparatul propriu-zis, mai trebuie să introduci (înregistrezi) în acest aparat un soft, o programă, care va executa tot ce-i ordonai tu, utilizatorul. Dar de unde procuri softul? De la producătorul de softuri și plătești bani grei, pentru că softul licențiat (cu licență) costă foarte scump. Există și softuri fără licență, așa numitele „pirateresti”, adică furate, căci a copia înseamnă a fura o proprietate intelectuală (un soft este o creație intelectuală). Dar softurile pirateresti sunt o încălcare de lege și în cazurile în care se descoperă, se amendează tot cu bani grei.

Înseamnă că multă lume nu poate să se dezvolte în cadrul informaticii din cauza costului mare al softurilor licențiate. Căzule și grav, pentru că afectează mai cu seamă școlile, universitățile, care, precum este cunoscut, nu au bani pentru a acoperi asemenea costuri, dar aceasta înseamnă că mii și mii de tineri să fie limitați în posibilitatea de a-și extinde orizontul informatizării.

Și iată că s-a găsit o anumită soluție

– softul liber. Acesta este mult mai accesibil ca plată, deși nu este „pe gratis” în totalitate. În concepția lui Richard Stallman, precursorul softului liber (un fost student al Universității Harvard, SUA), un program (soft) poate fi considerat „liber”, dacă oferă utilizatorilor un set de libertăți esențiale:

- libertatea de a folosi programul (softul) în orice scop dorește;
- libertatea de a studia programul (softul) și de a-l adapta la propriile nevoi;
- libertatea de a redistribui copii ale programului, pentru a-i ajuta și pe alții;
- libertatea de a îmbunătăți programul (softul) și de a face publice noile versiuni, astfel încât să beneficieze întreaga comunitate.

Asemenea libertăți nu sunt posibile în Microsoft, de exemplu.

Vasăzică, pentru universități îndeosebi, softul liber este foarte convenabil și, precum s-a spus la adunarea de la FCIM, în multe țări europene în universități softul liber capătă o răspândire tot mai largă.

Precum se vede, softul liber, fiind mult mai accesibil prin ieftinătate la cumpărare, iar în anumite compartimente ale sale chiar și fără plată, are o orientare umanistă – oferă posibilitatea de a lucra, studi practicitutor celor care doresc.

A nu se crede însă că softurile licențiate costă scump pentru că au „licență”, iar softul liber e ieftin (în unele compartimente gratuit) pentru că „nu are licență”. Nu. Și softul liber are licență – se numește GPL (în engleză: General Public License). Tocmai că această licență „GPL” are rolul de a evita cazul ca un program (soft liber) să poată fi transformat într-un program (soft) comercial.

De aceea în terminologie vom deosebi softul licențiat, adăugându-i cuvântul „proprietary” – „soft licențiat proprietar” sau mai scurt „soft proprietar”. Denumirea în acest caz indică situația că softul

Softuri libere: un Centru specializat la FCIM

este produs de un „proprietary” și acesta îl vinde cu o anumită plată.

Deci avem două variante: „softul proprietar” și „softul liber”.

Centrul de softuri libere, care s-a format pe baza unui proiect comun de 2 ani între UTM și Agenția Universitară Francofonă în 2005 și și-a desfășurat activitatea la FCIM, a avut darul de a pregăti (a forma) specialiști-informaticieni în domeniu, care să poată, la rândul lor,

Republica Moldova. Prin urmare, ca parteneri ai proiectului au fost, în afară de Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Tehnică din Sofia, Bulgaria, Universitatea Tehnică din Georgia, Universitatea „Politehnica” din București, Universitatea din Craiova, România. Au fost și parteneri ca Universitatea „Laval” din Canada și Universitatea Mediteraneană, Marcelle-2, Franța, precum și patroni locali din Moldova: ASEM, Institutul de Matematică și Informatică a AȘM, USM, firma „Pentalog”, Centrul Republican de Informatică etc.

Pe parcursul celor 2 ani trecuți, precum a raportat directorul Centrului, dl Victor Șontea, a fost formată o Organizație neguvernamentală a utilizatorilor „Linux” (ONG „Linux”), care e deja înregistrată oficial. Acest ONG are scopul de a promova tot mai insistent softurile libere. Trebuie explicat faptul că „Linux” este un sistem de operare foarte

cunoscut, pe baza căruia se pot dezvolta softurile libere, fiind folosite în foarte multe distribuții, deci cuprinzând o arie largă de posibilități în domeniul informaticii, inclusiv disponibilități gratuite pe Internet. „Linux” este o alternativă a „Windows”-ului, care, precum se știe, are costuri financiare mari pentru licențele sale.

În cadrul proiectului a fost organizată o conferință internațională și câteva așa-numite Zile ale Softului Liber. Au fost deci supuse analizelor științifice diferite aspecte ale softului liber și importanța lui pentru diferite țări.

Centrul Regional de Softuri Libere de la FCIM este abilitat să se ocupe de formarea în serii a specialiștilor în softul liber. Durata unei serii (formări) este de 10 zile, iar la predare sunt antrenate cadre didactice de nivelul universitar din diferite țări-partenere la proiect.

Și cu ocazia bilanțului la încheierea proiectului o serie de formatori în softurile libere au primit certificate de absolvire, ale acestor cursuri, inclusiv un număr mare de studenți și lectori de la UTM.

Prin urmare, avem tot temeiul să credem că softul liber va căpăta o aplicare din ce în ce mai largă la UTM și în republică în ansamblu, el fiind o bună soluție în depistarea dificultăților ce se impun în mod necesar de costurile financiare prea înalte ale softurilor licențiate – proprietar.

învăța alte serii de utilizatori și astfel să se extindă tot mai mult și mai mult aria aplicării Softului Liber în Moldova, România, Georgia, Bulgaria, mai cu seamă în ramura învățământului, dar și în alte domenii.

Dl Victor Șontea, directorul centrului regional de Softuri Libere, a expus o dare de seamă privind proiectul care acum se încheie, dar care totuși are și posibilități de prelungire pentru încă o perioadă de 2 ani, dacă se va găsi necesar.

Așadar, bugetul proiectului a fost de 30050 de euro, dintre care Agenția Universitară a Francofoniei a plătit 18000 de euro, iar UTM – 12050 de euro, aceștia însă ca logistică – folosirea calculatoarelor, a internetului, altei tehnici, punerea la dispoziție a spațiilor și materialelor didactice etc. Scopul proiectului desigur este educațional: să pregătească mereu mai mulți cunosători ai softurilor libere, iar aceștia să formeze la noi în Moldova o comunitate a utilizatorilor de softuri libere, având în vedere și faptul că pe viitor folosirea softurilor libere va trebui să-și lărgească tot mai mult aria în învățământ, în unele ramuri economice, dat fiind faptul că ele sunt mai accesibile sub aspectul costului financiar.

Centrul de Softuri Libere este situat la FCIM, Universitatea Tehnică a Moldovei, dar el are, precum am mai spus, și determinativul de „regional”, pentru că promovează softurile libere și în unele țări din regiunea de Sud-Est a Europei, și anume: România, Bulgaria, Georgia,

Primăvara: amenajări, salubritate...

Primăvara parcă ne-ar întreba: cine-i gospodar?

– Noi suntem. Noi, cei de la UTM, ar fi răspunsul.

Studenții-locatari ai căminului nr. 2 din campusul „Râșcani”, la îndemnul educativ al intendentei, dna **Ana Petrea**, au pus mâna pe lopețe, hârlețe, greble. Cu putere tinerească și cu dragoste pentru buna orânduire în propria lor gospodărie, care este și căminul, și campusul, și întreaga Universitate Tehnică, ei au făcut curățenie-lună peste tot. Bravo gospodari!

Fotograful nostru le-a immortalizat chipurile pentru „Istoria UTM” și acum îi numim aici pe toți: **Dumitru Țabur, Maxim Ciobanu, Mihail Grosu, Mihail**

Glib, Ion Tăbârță, Andrei Potângă, Marin Leahu, Andrei Căropcean, Constantin Bolboceanu, Ana Petrea (intendente), **Andrei Cerevatov, Dumitru Moraru, Vasile Ciobanu, Valentin Ochișor.**

Vor fi ameliorate serviciile de Internet?

(Continuare din pag. 5)

fapt ce complică măsurările fluxului pentru a verifica prestația serviciilor RENAM. Trebuie să se depună eforturi din ambele părți contractante pentru a reduce aceste 4 intrări la una singură.

Dl **Veaceslav Perju**, șeful Departamentului de Informatizare al UTM, a evidențiat faptul că serviciile de Internet sunt permanent supravegheate și fixate, astfel că la sfârșitul fiecărei luni șefii Centrelor de Calcul prezintă rapoarte, iar pe baza celor 10 rapoarte de la facultăți se prezintă rectorului UTM un raport general pe universitate pentru ca pe baza acestei sinteze să se efectueze plățile respective către Compania-furnizoare RENAM. Concluziile acestor rapoarte lunare fac în prezent credibilă afirmația privind calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor Internet prestate de Compania RENAM.

Tocmai de aceea adunarea comună a specialiștilor de la RENAM și de la UTM a fost binevenită pentru a găsi cauzele negative într-o sferă tehnică destul de complexă, precum este furnizarea Internetului printr-o rețea informatică care poate fi influențată de o multitudine de factori fie din interiorul marelui complex universitar cu 3 campusuri amplasate pe o rază extinsă a municipiului Chișinău, fie în exteriorul complexului UTM.

Dl Perju a mai specificat un aspect foarte important. UTM este conectată la Rețeaua RENAM în 4 noduri, amplasate în blocurile de studii nr. 2, 1, 3 și

9. În nodurile acestea sunt amplasate echipamentele AO RENAM, la care se conectează rețelele informatice locale ale UTM și ale altor clienți deserviți de AO RENAM. Din motivul dat, pentru UTM nu este acceptabilă propunerea ca AO RENAM să fie responsabilă de traficul de Internet numai până la intrare în nodul central (blocul de studii nr. 2) sau chiar până la nodurile de intrare în blocurile de studii nr. 1, 3 și 9. Reieșind din faptul că în nodurile indicate sunt amplasate echipamentele AO RENAM, la care se conectează UTM și alți clienți ai RENAM-ului, Compania dată trebuie să fie responsabilă de traficul de Internet contractual la ieșirile nodurilor date direcționate spre rețelele locale ale UTM, și anume:

- Nod bl. 1 – ieșirile spre RI ale Administrației UTM și FRT₁;
- Nod bl. 2 – ieșirile spre RI ale FRT₂ și FE;
- Nod bl. 3 – ieșirile spre RI ale FCIM, FIMM, FIMCM, FTMI, FIU, SA;
- Nod bl. 9 – ieșirile spre RI ale FUA, FCGC.

Soluționarea radicală a problemei ar fi posibilă prin crearea unei rețele de transport date a UTM în baza fibrelor optice, care va conecta între ele campusurile Centru, Râșcani și Botanica, utilizând echipamentele noi ale UTM în locul celor actuale ale RENAM.

Adunarea a adoptat o hotărâre, din care facem câteva spicuiuri:

- Compania RENAM va elabora softul de evidență a resurselor Internet

prestate cu divizarea fluxului intern de cel extern al Internetului.

● Compania RENAM va prezenta cu punctualitate actele de predare-primire a lucrărilor privind serviciile de Internet, luând în considerație calitatea serviciilor prestate.

● UTM va achita cu punctualitate plata către Compania RENAM pentru serviciile Internet, conform actelor privind serviciile prestate.

● Decanii facultăților vor acorda o atenție sporită calității rețelelor informatice și lucrărilor privind implementarea softurilor de abonare electronică la Inter-

net a colaboratorilor facultăților.

● Șefii Centrelor de Calcul vor spori responsabilitatea privind evidența strictă a calității serviciilor de Internet, precum și în privința informării operative a Departamentului de Informatizare al UTM și a Companiei RENAM în cazul apariției unor dificultăți tehnice.

● Departamentul de Informatizare al UTM va elabora un proiect tehnic privind crearea unei rețele moderne de transport de date a UTM în baza fibrelor optice care va permite a majora simțitor fluxul și calitatea accesării Internetului.

La Florența

Recent, o delegație de la Facultatea de Urbanism și Arhitectură, UTM – dnii **Nistor Grozavu**, decan, conf., dr.; **Vladimir Gaidas**, șeful Catedrei Arhitectură, conf., dr.; **Sergiu Borozan**, conf., dr. la Catedra Arhitectură, – s-a aflat la Florența (Firenze), Italia.

Conferința internațională s-a desfășurat sub genericul „Direcțiile de dezvoltare a arhitecturii în mileniul 3”.

Concomitent cu conferința a avut loc și Congresul arhitecților din zona II – țările din Europa de Est și Centrală, inclusiv din Republica Moldova. Congresul a fost sponsorizat parțial de Fundația italiană „Romuldo del Bianco”, care susține și organizează activitățile culturale și universitare din întreaga lume.

Între Universitatea Tehnică a Moldovei și Fundația „Romuldo del Bianco” a fost semnat un contract de colaborare, fapt ce explică deplasarea delegației FUA, UTM la Florența.

Colaborarea dintre UTM și Fundația italiană va continua în 2007, de exemplu,

pe linia unui concurs internațional al lucrărilor de diplomă ale studenților-arhitecți, unde vom fi prezenți și noi, FUA, UTM.

Cât privește tendințele arhitecturale, la Conferința de la Florența s-a accentuat că trebuie să încercăm a conserva trecutul istoric, iar intervențiile noi să concorde cu acel trecut istoric, să nu persiste mult arbitrar în acest domeniu crucial al ambientului uman.

„MESE ROTUNDE”

Revista română „Energetica” la FEn

Nu demult, la Facultatea de Energetică a UTM a avut loc o „masă rotundă” organizată de prestigioasa revistă „Energetica” din România cu stringenta temă „Probleme actuale ale conservării energiei”. În jurul „mesei rotunde” au dezbătut diferitele aspecte ale temei profesori-cercetători, doctoranzi de la Facultatea de Energetică a Universității Tehnice a Moldovei, iar din România – dl **Nicolae Golovanov**, prof. univ., Universitatea „Politehnica”, București, „Doctor Honoris Causa” al UTM, dl **Laurențiu Miron Goia**, dr. ing. la Institutul Național Român pentru studii amenajării și folosirii surselor de energie, București.

„Masa rotundă” este desigur justificată de o reconsiderare a politicilor energetice a mai multor țări din Europa de Est,

inclusiv Republica Moldova, dată fiind creșterea continuă a prețurilor la petrol și gazele naturale. În acest context utilizarea rațională a resurselor energetice, eficiența energetică și implementarea surselor de energie regenerabilă reprezintă o prioritate a politicilor energetice naționale.

Atât pentru România, cât și pentru Republica Moldova conservarea energiei a devenit o preocupare deosebită.

Pentru ca cititorul „Mesagerului Universitar” să-și facă o idee despre perimetrul problemelor expuse, publicăm în continuare lista rapoartelor prezentate la „masa rotundă” și autorii acestora.

- „Cu privire la terminologia utilizată în domeniul conservării energiei” – **Ion Stratan**, prof. univ. FE, UTM, **Valentin Arion**, prof. univ. FE, UTM, **Vasile**

Rugină, dr. ing., vicepreședinte al Institutului Național Român pentru studii amenajării și folosirii surselor de energie, București;

● „Conservarea energiei în Republica Moldova. Oportunități de soluționare a problemei” – **Vitalie Postolati**, membru-correspondent AȘM, **Vladimir Berzan**, dr. hab., ing. **Sergiu Burțev**;

● „Eficiența energetică: aspecte juridice, financiare și organizatorice” – **Nicolae Mogoreanu**, conf. dr. FE, UTM;

● „Studiu de fezabilitate a unei centrale eoliene amplasată în zona de sud a Republicii Moldova” – **Ion Sobor**, conf. dr. FE, UTM, **Andrei Chiciuc**, conf. dr. FE, UTM;

● „Multiplicatorul „TRONSON – REȚEA” – cel mai important indicator sintetic de calitate al structurilor arborescente” – **Valentin Arion**, prof. univ. FE, UTM, **Viorica Apreutesei**, doctorand FE, UTM.

Recnt, cca 500 de părinți din toate colțurile republicii s-au adunat la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică pentru a se informa oficial, cum se spune, asupra succeselor

sau insucceselor odraslelor lor – studenții la anii I liceal și I universitar.

Adunările de părinți, ne spune dl **Ion Balmuș**, decanul FCIM, conf. dr., le organizăm de două ori pe an. Este

Adunarea părinților la FCIM

nevoie. Procesul educativ e complex și aici conlucrarea cu părinții are efect pronunțat.

La adunare, ne informează dl **Radu Melnic**, prodecanul responsabil tocmai pentru studenții din anul I, părinții iau cunoștință de notele la examenele, sesiunile intermediare, află despre frecvența la cursuri – factorul de bază în prosperarea la studii. De altfel, la adunare asistă și studenții, astfel că toate plusurile și minusurile sunt deschise, se analizează cu cărțile pe față, cum se spune, și acest mod de discuție are efect educativ bun.

Adunarea a fost organizată în două cele mai mari săli pe criteriul limbii de instruire a studenților: cca 350 de părinți

ai studenților din grupele cu predarea în limba română și cca 150 de părinți ai studenților din grupele cu predare în limba rusă. Astfel informația este expusă în modul cel mai amănunțit și... pe adresa precisă.

Trebuie să menționăm că adunările părinților la FCIM, în cazul dat, au efect educativ simțitor. Se îmbunătățește cota de note pozitive la studii, or acesta e scopul fundamental în viața universitară. Și părinții, de partea lor, își expun pretențiile față de facultate. Este o conlucrare benefică atât sub aspectul personal al fiecărei familii (părinți și copii-studenți), cât și sub aspectul social – pregătirea mereu mai bună a absolvenților UTM.

Ora de vârf

POEZIA. Menită să ducă spre cititor un gând înaripat, un sentiment de bucurie și, de ce nu, de tristețe, POEZIA adună sub acoperișul „Orei de vârf” (numele de botez al cenaclului literar fondat aproape un an în urmă pe lângă Biblioteca UTM) împătimitii de POEZIE. „Ora de vârf” e un debut poetic non-stop pentru cei de mai țin minte „și nu e om să nu fi scris o POEZIE...”. Într-un ceas bun azi pentru

Nina Bejan, Nicolae Minciună, Rita Proca, Aurelia Rău, Valentin Olaru, Zinaida Stratan și subsemnatul, V. COBZAC

Înălțimi de pe care nu vreau să cobor

Victor COBZAC,
lector la FIMM

Cad boabe de rouă pe sân de femeie,
La vale se scurg, ca apa din munte,
Să mă aprind e destulă
o mică scânteie,
Cat mi-i dat să iubesc, e scris în frunte.

Sorb apa ce curge, cu o sete nebună,
De febră, buzele arse încep să doară,
Nervul vibrează întins ca
o ultimă strună,

In așteptarea femeii cu corp de vioară.
Femei frumoase sunt atâta de multe,
Insetate de dragoste, ca și mine de zbor,
Mă atrag înălțimile ce-s la poale
de munte,
Înălțimi de pe care să nu vreau să cobor.

Adorm, dar gândul zboară la tine, femeie,
Sunt mare și cu chibrituri
nu mă mai joc,
Chiar de am și jăratec destul, și scânteie,
Doar din dragoste mare pot aprinde un foc.

De-ai fi știut cum eu te-aș fi iubit,
Cu câtă dragoste fierbinte și tandrețe,
Cu câtă pasiune-arzândă și blândețe,
Cu câtă patimă pân-la sfârșitul vieții.

De-ai fi știut cum eu te-aș fi iubit,
Cu marea-albastră, cerul și pământul,
Cu zorile, cu soarele, cu vântul,
Cu inima, cu sufletul, cu gândul.

De-ai fi știut cum eu te-aș fi iubit,
Cu florile, mireasma și nectarul,
Cu iarba, cu pădurea, cu arșarul,
Cu vinul, lumânarea și cristalul.

De-ai fi știut cum eu te-aș fi iubit,
Cu leagănul, cu iureșul, cu râsul,
Cu stelele, cu luna și cu plânsul,
Cu zbulcimentul nebun pe tot intinsul.

De-ai fi știut

Valentin OLARU,
șef Centrul
de Calcul FUA

De-ai fi știut cum eu te-aș fi iubit,
Cu câte dezmierdări alese-n gingășie,
Cu cât amor suav în feerie,
Și-n zi, și-n noapte, și-n vecie.

Crucea iubirii

Nicolae MINCIUNĂ,
student FTMI

De ce te vreau, căci ești cruce
Și nu am cuie,
Ca să mă prind de tine.
Leagă-mă cu funii din părul tău;
Totuși vreau să-ți simt durerea,
De-atunci, de când
Te-au tăiat de pe trunchi.
Aș vrea să-ți număr inelele,
Să pot vedea câți au fost
Înainte de mine.
Fă-mi o coroană de spini,
Din spinii tăi moi.
Doare-mă,
Eu te iubesc și te iert.
Tu iartă-mă...

Altarul plângerii

Rece... Eu tot mai rece simt căldura ta
Și vocea ta au luat-o îngerii,
Rămâne doar parfumul tău
în palma mea
Și zâmbetu-și pe-altarul plângerii.

Trece... Tot mai ades trece
prin gândul meu
Chipul tău, înlăcrimat și trist,

Iar eu din om creștin mă fac ateu
Și de perete sfârm crucea lui „Crist”.

Ascultă... Ascultă dacă poți să mă auzi,
Eu încă mai rostesc numele tău;
Din creștet până-n tălpi
plouând mă uzi
Să uit că sufletul îmi este greu.

Adorm... Adorm și simt
c-alătura de mine
Și tu, ușoară ca un fulg ai adormit;
Totul s-a stins, însă în suflet îmi e bine:
Pe-altarul plângerii cu tine m-am sfârșit.

Cuvântul

Zinaida STRATAN,
directoarea
bibliotecii
UTM

Un cuvânt nespus
un cuvânt în plus...
ce te-ar fi costat?..

doar un scurt oftat
(nu ești vinovat?!)
Un cuvânt în plus
dacă ai fi spus
nu ar fi apus
soarele de sus.
Că așa suntem:
veșnic ne contrăm –
eu nu pot admite
sens fără cuvinte.
Și acum în timp
ușile se-nchid
și nu se mai poate
merge mai departe.
... Un cuvânt tăcut
poate atât de mult,
un cuvânt nespus,
un cuvânt în plus..

Toate-n lume au un rost

Tot ce-i bine-i de folos:
Să înoți, să mergi pe jos,
Să te scoli pînă la zori,
Să admiri un câmp cu flori,

Să te speli curat pe dinți,
Să ai grijă de părinți,
Sport să faci de dimineață,
Și să ai un scop în viață.
Bine e să faci lectură,
La cuvânt să ai măsură,
Să păstrezi onoarea, frate,
De ești tînăr – să faci carte.

Toate-n lume au un sens:
Chiar și-o stea în Univers,
Chiar și-un pom într-o livadă,
Chiar și-un par într-o ogradă,
O albină-n stupărie
Și o floare în câmpie,

Dinu ȚURCANU,
lector FRT

Un grăunte pe fătare
Și un OM în lumea mare.

Toate-n lume au un preț:
Un prieten, de-l aveți,
O măicuță iubitoare
Și o Patrie sub soare.

Toate-n lume au un rost:
Să postești în zi de post,
Să te rogi la Dumnezeu
Și să fii cu El mereu.

De ziua scumpei mame

Rita PROCA,
bibliotecară UTM

În astă zi atât de luminoasă
Când încă-un an la ușă bate
Eu îți urez un car de sănătate
Chiar dacă sunt atâta de departe.
Eu îți doresc tot cei mai scump pe lume,
Ce-i mai frumos, mai gingaș și plăpând
Și vreau să-ți mulțumesc anume
Pentru susținere, povață și cuvânt.
Să-ți mulțumesc, că ești a mea maicuță,
Pe care o iubesc și o ador...
Aș săruta cu drag a ta mînuță
Dar prea departe sunt și îți duc dor.
Ți-aș săruta obrazu-nlăcrimat,

Ce-ncet îl ștergi c-o băsmăluță...
Mi-i sufletul atât de-ndurerat,
Că nu-s alături, draga mea măicuță!
Mă doare mult această depărtare
Și neputința mea de a veni...
Îmi pare rău că astăzi nu-s în stare
În astă zi alături ca să fiu.
Dar gându-mi zboară-n depărtare...
La tatăl meu și măicuța mea.
Indiferent de plouă sau e soare
Eu mi-i doresc mereu alătura.

Sentimentele dorului

Există un dor prea mare,
în astă lume dură,
Un dor ce-adânc sădește
în orișice făptură,
O rază de lumină, o rază de căldură,
Ce izvorăște-n suflet, o curățire pură.
E blând, dar câte-o dată,
ne chinuiește lin,
Tot zgândărînd cu jale al inimii suspin,
A ochilor privire, chemând-o lung
spre zare,
Unde e scrisă tainic,
cea veșnică chemare.
Chemarea, ce ne indeamnă,
spre casa părintească,
Unde și șoapta-i cântec ce sună
la fereastră,
Izvorul ce ne așteaptă, apa de-un cer senin,
Ne tot mîngăie gingaș,
cu susurul divin.

Aurelia RĂU,
bibliotecară
UTM

Iar ochii ce ne-așteaptă,
cu dor scurtînd cărarea,
Putere ne revarsă umplîndu-ne
suflarea,
Și doru-i ca o dulce și plină melodie,
Și pieptul ca o apă de lungă veselie.
Plecăm mereu privirea,
spre mica bucurie,
Și savurăm din basmul cuprins de feerie,
Dar clipele fericite, sunt prea
puține-n dor,
Tristețea ca o umbră, ne mîngăie ușor...

Eu scriu...

Eu scriu, când doru-n suflet
se strecoară,
Când lacrima în inimă coboară.
Eu scriu.
Eu scriu. Când toamna
cu a ei melancolie,
Îmi picură din trista-i melodie.
Eu scriu.
Eu scriu, pentru că-n timpul ist fugar,
Vai, toate au și parcă n-au hotar ...
În toamnă versul iarăși mi-l cobor,

Pe frunzele ce cad și cad ușor,
Admir a lor tăcut și tainic dor,
Să le cuprind aș vrea
în ultimul lor zbor.
Și urmărind al toamnei trist tangou,
Eu scriu cu dor al inimii ecou...
Eu scriu, când doru-n suflet
se strecoară,
Când lacrima în inimă coboară.
Eu scriu.
Eu scriu. Când toamna
cu a ei melancolie,
Îmi picură din trista-i melodie.
Eu scriu...

„Tehnologia construcțiilor”

Specialitățile: „Construcții și Inginerie Civilă” și „Tehnologia Prelucrării Lemnului”

Specialitatea „Construcții și inginerie civilă”: fondare și scurt istoric

Pregătirea inginerilor la această specialitate a început în anul 1959 la Facultatea de ingineri-tehnicieni în cadrul Universității de Stat din Chișinău. În anul 1964 în baza acestei facultăți a fost fondat Institutul Politehnic cu 5 facultăți, inclusiv și Facultatea de ingineri-construcționari (FIC) cu specialitatea „Construcții industriale și civile” (*denumirea veche*).

Catedra „Tehnologia construcțiilor” a fost fondată în anul 1969.

Șefii de catedră:

1969 – 1970 conf. univ., dr. **Boris Petuhov**;
1970 – 1971 conf. univ., dr. **Ghenadii Șorohov**;

1971 – 1973 conf. univ., dr. **Gleb Colcin**;
1973 – 1980 conf. univ., dr. **Anatol Beleacov**;

1980 – 1986 conf. univ., dr. **Anatol Didencul**;

1986 – 1997 conf. univ., dr. **Andrei Isac**;
1997 – 2005 conf. univ., dr. **Victor Toporeț**;

2005 – prezent conf. univ., dr. **Iurie Dohmilă**.

În prezent în cadrul catedrei activează 13 cadre didactice: **Victor Toporeț**, conf. univ., dr. **Iurie Dohmilă**, conf. univ., dr. **Andrei Isac**, conf. univ., dr. **Oleg Cazac**, conf. univ., dr. **Oleg Cucu**, conf. univ., dr. **Anatol Didencul**, conf. univ., dr. **Visarion Plămădeală**, lect. sup. univ. **Alexandru Rășcovoi**, lect. sup. univ. **Natalia Ovceaenco**, lect. sup. univ. **Iurie Moiseev**, lect. sup. univ. **Tamara Țmocaliuc**, lect. sup. univ. **Maia Mihailov**, lect. sup. univ., **Diana Mornealo**, lect. asist. univ.

Până în ultimii ani specialitatea a avut denumirea „Construcții Civile, Industriale și Agricole”, acum – „Construcții și Inginerie Civilă”, conform Nomenclatorului specializărilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior din RM, la Facultatea de Cadastru, Geodezie și Construcții.

Până în prezent au absolvit 42 promoții, la care au fost pregătiți 6341 ingineri-construcționari la secția de zi și 3133 – la fără frecvență.

Misiunea de bază a Catedrei „Tehnologia construcțiilor” este pregătirea specialiștilor pentru domeniile „Construcții Civile, Industriale și Agricole”, „Tehnologia Prelucrării Lemnului” pentru economia națională a Republicii Moldova.

Obiectivele fundamentale ale catedrei sunt următoarele:

- pregătirea cadrelor calificate la toate specialitățile existente la facultate;
- colaborarea cu catedrele în vederea utilizării noilor tehnologii informaționale în procesul instructiv-educational, dotarea laboratoarelor în scopul sporirii eficienței acestora etc.;

- ajustarea planurilor și programelor de studii la exigențele învățământului superior, ținând cont de caracterul aplicativ al studiilor la facultate;

- perfecționarea cadrelor didactice prin atestarea și obținerea gradelor didactice, prin studii postuniversitare; antrenarea lor în activitatea științifică de cercetare;

- utilizarea pe scară largă a calculatoarelor în procesul de studii;

- conectarea cadrelor la programele internaționale de dezvoltare a învățământului superior și colaborarea cu instituții similare din alte state.

La momentul actual sistemul de învățământ reprezintă un proces de renovare sub mai multe aspecte: conținut, sistem de evaluare, resurse didactice, informatizare etc.

Paralel cu metodele tradiționale de instruire (*expunerea, conversația, demonstrarea, exercițiul etc.*) profesorii utilizează în practica de lucru metode active: descoperirea,

cercetarea, modelarea, problematizarea, observarea, experimentarea, lucrul în grup, asaltul de idei etc.

Se pune accent pe optimizarea procesului de instruire teoretică și practică, utilizarea procedurilor și metodelor avansate de instruire și educație a studenților atât în procesul didactic, cât și în afara lui.

Se lucrează asupra formării și dezvoltării calităților pedagogice ale profesorului: pregătirea temeinică la specialitate, capacitatea de creație științifică, orizont larg de cultură generală, tactul și măiestria psihopedagogică, preocuparea și capacitatea de autoperefecționare profesională

și psihopedagogică continuă, capacitatea managerială etc.

Se acordă o atenție deosebită dezvoltării bazei materiale de instruire: amenajarea cabinetelor, încăperilor, laboratoarelor și aulelor sub aspectul dotării cu materiale didactice ilustrative și cel estetic.

Specialistul pregătit la Catedra „Tehnologia Construcțiilor” trebuie să posede deprinderi de a-și organiza locul de muncă pe baza științifică; abilități de a citi desenele tehnice; competențe de a executa proiecte; deprinderi de lucru cu baza normativă a materialelor de construcție produse; deprinderi de lucru cu tehnologiile de producere a materialelor de construcție; deprinderi de lucru cu utilajul tehnologic; cunoașterea cerințelor pentru calitatea materialelor de construcție și metodele de verificare; cunoștințe privind protecția muncii.

Absolvenții specialității „Construcții și Inginerie Civilă” se pregătesc pentru a activa în organizații de construcții, în firme. Ei vor poseda cunoștințe la proiectarea tehnologiilor moderne de construcție, recepția și exploatarea edificiilor, controlul și supravegherea lucrărilor de construcții. Ei vor lucra în serviciile administrative și de construcții capitale; firme de construcții; instituții și firme de proiectare; în calitate de maistru, diriginte de șantier, manager în construcții, în proiectarea clădirilor.

Catedra „Tehnologia Construcțiilor” este implicată și în pregătirea specialiștilor pentru domeniul „Tehnologia Prelucrării Lemnului”. Dirijorul acestei specialități este dl decan **V. Toporeț**, care cu mult timp în urmă, în rezultatul unui studiu în ramură a intervenit cu argumentări privind necesitatea deschiderii acestei noi specialități în cadrul FCGC. Măsurile și activitățile întreprinse în acest domeniu s-au soldat, până la urmă, cu înmatricularea la specialitatea nominalizată a studenților, care deja din anul 2007 (va avea loc prima promoție) vor fi încadrați în activitatea de proiectare și producere a mobilierului și produselor finite din lemn.

Pentru asigurarea nivelului corespunzător de pregătire a specialiștilor din domeniul „Tehnologiei Prelucrării Lemnului” în cadrul facultății au fost amenajate spații destinate pregătirii teoretice și instruirii practice, inclusiv atelier, dotat cu utilaj necesar pentru aplicațiile practice, unde studenții își vor implementa ideile în produse din lemn la elaborarea proiectelor de an și tezelor de licență.

Colectivul didactic al catedrei este

constant, sînt excluse încălcările grave ale disciplinei de lucru. Pe parcursul anului de învățământ cadrele didactice sunt active, în afara orelor preconizate de programul de studiu, sistematic, antrenează studenții în diferite activități: cercetare, consultații, concursuri etc. Fiecare cadru didactic se bucură de încrederea deplină a colegilor, șefului de catedră, administrației facultății și universității, factor mobilizator în muncă.

Cadre didactice cu funcții de conducere la doctorat. Din luna septembrie 2000 a fost depusă spre examinare și aprobată la senatul UTM și Consiliul Național de Acreditare și Atestare cererea conf. univ., dr. **V. Toporeț** de a obține dreptul de conducere prin doctorat. La momentul actual la catedră își fac studiile 3 doctoranzi.

La executarea și perfecționarea planurilor de învățământ și de cercetare științifică s-a ținut cont de practica mondială în acest

transferabile, promovarea mobilității studenților și profesorilor, asigurarea calității și compatibilității învățământului universitar, cercetarea științifică universitară, autonomia universitară.

Se lucrează asupra elaborării standardelor educaționale.

Activități de formare continuă a specialiștilor. Profesorii catedrei sunt antrenați în diverse activități profesionale, cum ar fi:

- cursuri de perfecționare a profesorilor din școlile profesionale;

- cursuri de reciclare a cadrelor din domeniul construcțiilor (*diriginți de șantier, responsabili tehnici, proiectanți, verificatori de proiecte etc.*) organizate în cadrul „Centrului de Formare Continuă”, subdiviziune didactică a facultății.

Cercetări științifice. În ultimii ani la Catedra „Tehnologia Construcțiilor” au fost efectuate cercetări în următoarele direcții:

- „Elaborarea soluțiilor tehnologice de reabilitare termică a clădirilor și edificiilor”, Tema: 219 b/s, conducător: conf. univ., dr. **V. Toporeț**.

Realizările anterioare din domeniul ce ține de reabilitarea termică a clădirilor și edificiilor, analiza proprietăților termoizolante a materialelor cunoscute în R. Moldova, inclusiv a materialelor autohtone a evidențiat prioritatea domeniului de cercetare abordat.

- „Elaborarea tehnologiei și a utilajului tehnologic pentru vibrovacuumcompactarea de adâncime a betonului”, Tema: 241 b/s, conducător: conf. univ., dr. **V. Toporeț**.

Analiza realizărilor în domeniul betonării construcțiilor monolite denotă utilitatea aplicării tehnologiei de vacuumare, în scopul evacuării surplusului de apă și a amestecului de aburi-aer, precum și vibrocompactării betonului proaspăt turnat.

Direcțiile menționate mai sus au fost determinate de necesitățile actuale în domeniul construcțiilor și de potențialul științific al colaboratorilor. Cercetările au fost realizate de colective de profesori ai catedrei, formate pe perioada stabilită de contractele bugetare.

Pentru anii 2006-2010 catedra își propune realizarea următoarelor obiective:

- Implementarea pe scară largă a rezultatelor cercetărilor științifice în procesul de studii.

- Valorificarea rezultatelor științifice obținute la catedră prin implementarea lor în elaborarea normativelor corespunzătoare din RM.

- Cercetarea comparativă a legislației în construcție, reabilitării construcțiilor, întreținerii construcțiilor, urbanismului și organizării teritoriului.

- Cercetarea și analiza științifică a actelor normative în domeniu.

Cartea dnei Ungureanu

- Scrisă în franceză
- Editată în Franța
- Difuzată și în Franța

Nu demult la Catedra de Limbi Moderne a avut loc lansarea unei cărți foarte laborioase a dnei **Ludmila Ungureanu**, conf. dr., despre interpenetrarea termenilor (cuvintelor) din limbajul general în limbajul specializat și viceversa în discursul Internetului. Cartea se numește deci în franceză „L'interpénétration langue générale – langue spécialisée dans le discours d'Internet”.

Cartea a fost tipărită în Franța și sigur că se prezintă ca expresia unui efort intelectual foarte serios de câțiva ani de zile cu cercetări filologice profunde, iar, în plus, ancorată fiind în realitatea lingvistică de azi care este puternic

influențată de Internet fie la noi, fie în orice altă țară. La lansare au fost de față, desigur, colegii de catedră, dar și mulți colegi-profesori de la USM, USP „I. Creangă”, de la Alianța Franceză din Moldova, ASEM.

Întrucât lucrarea dată operează pe câmpul terminologiei, dna **Nina Zgardan**, cunoscut filolog francofon în republică și ex-șefa a catedrei pe care o conduce actualmente dna Ungureanu, a specificat că „terminologia este un câmp foarte fertil pentru cercetări” și a îndemnat și pe alți colegi să are... pe acest câmp, pentru că, la sigur, vor culege roade bogate aidoma autoarei cărții lansate.

Dl **Valerian Dorogan**, prorector UTM pentru cercetarea științifică, prof. univ., dr. hab., a subliniat caracterul de cultură generală a cărții lansate, pentru că Internetul, fiind general accesibil, trebuie să devină o bibliotecă de cultură, ferită de „îngunoșiri”, or, în acest sens aportul major vine desigur de la asemenea cercetări-contribuții, precum este lucrarea dnei L. Ungureanu.

Lansarea cărții dnei L. Ungureanu, șefa Catedrei de Limbi Moderne, UTM, conf. dr., s-a constituit într-un autentic eveniment cultural spre satisfacția înalt intelectuală a comunității universitar-științifice din Moldova.

NOI ORIZONTURI TEHNOLOGICE

Viitoarea generație de Internet - soluția GRID

Nu demult la UTM a avut loc un așa numit „Atelier GRID”, în cadrul căruia au fost deschise niște uși noi, să spunem așa, în miraculosul univers al Internetului. Este vorba despre o nouă tehnologie de folosire a Internetului în cazul în care se cere o mare putere de calcul, de exemplu, la anumite cercetări științifice, anumite modelări matematice, la procesarea unor mari volume de date etc. Pentru a realiza amplificarea puterii de calcul este nevoie de a forma arhitecturi informaționale, unind resursele nu doar ale unor laboratoare, ale unor facultăți, ci chiar a mai multor țări. GRID (grila, plasa de calculatoare) va putea utiliza... zeci de milioane de calculatoare din întreaga lume pentru a rezolva una și aceeași problemă de mare anvergură științifică.

Prima tranșă de proiect SEE GRID-1 (așa se numește sistemul GRID în țările din Europa de Est) a unit țările: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Macedonia, Grecia, Ungaria, Serbia, Muntenegru, România, Turcia. A doua tranșă de proiect, denumită SEE GRID-2, prevede și asocierea Moldovei (Asociația RENAM, Academia de Științe, Universitatea Tehnică).

În cadrul Atelierului GRID, organizat la UTM, și-a împărtășit experiența în fața profesorilor, studenților, masteranzilor și doctoranzilor dl **Gabriel Neagu** (foto - centru), doctor inginer responsabil Ro GRID, membru al grupului de lucru pentru proiectul-pilot de implementare a infrastructurii GRID în România.

În activitatea Atelierului GRID de la UTM a luat parte și dl **Ion Tighineanu** (foto - la tribună), vicepreședinte al

Academiei de Științe a Moldovei. D-sa a rostit o alocuțiune în subiectul GRID pentru știința din republică. Publicăm în continuare alocuțiunea dată.

Proiectul SEEGRID de dezvoltare a infrastructurii Grid în țările Europei de Est.

Primul nod GRID din R. Moldova. Importanța tehnologiei GRID pentru comunitatea științifică și educațională a Republicii Moldova.

Ion TIGHINEANU,
prof. univ., dr. hab., vicepreședinte AȘM.

Comunitatea științifică și educațională internațională unește resursele de calcul prin intermediul Internetului în cadrul unei soluții, numite GRID (grila, plasa de calculatoare) și le pune la dispoziția savanților, profesorilor și studenților, care au nevoie de putere mare de calcul pentru a face cercetări științifice, modelare matematică, procesarea volumelor mari de date etc. Resursele și soluțiile GRID sunt extrem de benefice savanților din țările slab dezvoltate. Accesul la resursele GRID este gratuit.

Comunitatea Europeană susține extinderea sistemului GRID către țările Europei de Est. Proiectul respectiv se numește SEE-GRID:

<http://www.see-grid.org/>

Proiectul internațional GRID, care constituie viitoarea generație de Internet, va permite o utilizare optimă a cunoștințelor și resurselor disponibile pe plan mondial. Sistemul GRID pune în aplicare conceptul de calcul distribuit în rețea, bazându-se pe utilizarea mai multor calculatoare care lucrează pentru rezolvarea aceiași prob-

leme, implicând cantități importante de date care trebuie procesate. Sistemele de tip GRID fac posibilă prelucrarea rapidă a unui volum foarte mare de date, ceea ce va însemna un nou nivel de performanță în știință și cercetare.

În Moldova cooperarea între laboratoare din țară și străinătate sunt strangulate de faptul că nu avem acces la bazele de date în care se acumulează rezultatele experimentelor efectuate continuu în marile centre din lume, cum sunt, de exemplu, cele de la CERN (Geneva). Viteza de transmisie a datelor - caracteristică Internetului - este astăzi necorespunzătoare vitezei de achiziție a datelor experimentale.

Echipele de lucru internaționale, inclusiv din țara noastră, care utilizează în comun resursele și cunoștințele pentru rezolvarea unor probleme (de multe ori multidisciplinare) au nevoie de o conexiune a calculatoarelor folosite, cu o viteză foarte mare de transmisie a datelor.

GRID va putea utiliza zeci de milioane de calculatoare din întreaga lume pentru rezolvarea unei singure probleme. Activitățile GRID de calcul distribuit - un nou concept informațional - au început să apară în SUA care este țara cea mai avansată în domeniu, țările europene fiind în curs de lansare, în cadrul planurilor lor naționale de cercetare, a unor programe specifice activităților GRID.

În Europa, cea mai avansată instituție în domeniu este CERN (Centrul European pentru Cercetări Nucleare), care conduce megaproiectul Uniunii Europene, Data GRID. Țările Uniunii Europene au

lansat programe dedicate GRID-ului și calculului distribuit începând cu anul 2000.

Utilizarea soluțiilor de tip GRID este cea mai bună variantă disponibilă în acest moment pentru rezolvarea unor probleme științifice complexe, care necesită resurse extinse, umane și de calcul. Pe de altă parte, sistemele GRID prezintă interes și pentru companiile private, mai ales prin soluțiile pe care le pot furniza unor instituții din sfera industriei și comerțului.

În Moldova, activitățile GRID presupun familiarizarea cu software-ul și modul de lucru specific sistemelor GRID, asigurarea și definirea arhitecturii de infrastructură și hardware necesare funcționării unui asemenea sistem. Se va realiza conectivitatea la proiecte internaționale de tip GRID, în câteva luni Moldova poate deveni un partener complet funcțional fiindcă are un potențial bun de inteligență, care trebuie folosit în domeniul cercetării. Tehnologia GRID poate avea un impact amplu asupra transformării întregii societăți din Moldova, nu numai în domeniul cercetării, dar și al educației. Utilizarea sistemelor GRID va conduce în perspectivă la revoluționarea tehnologiei informatice.

Am decis să accelerăm introducerea unui program de tip GRID în Moldova, deoarece este o oportunitate pe care cercetarea și învățământul din țară trebuie să o fructifice cât mai rapid, pentru stabilizarea potențialului cercetării naționale și pentru o cooperare mai activă, benefică, la nivel internațional.

Ocazia ce ni s-a oferit de a asista la o ședință a Biroului sindical la Facultatea de Cadastru, Geodezie și Construcții (FCGC) ne-a procurat plăcere, s-o spunem pe șleau. Sigur că totul depinde de faptul cine stă pe scaunul de șef. **Eugen Cepoi**, student, a. IV, este președintele - un băiat activ, iar activismul unui om vine întotdeauna din „plăcerea de a fi activ”. Eugen o spune franc: da, îmi place să lucrez cu masele de studenți, pentru că știu că e spre folosul nostru, iar „al nostru” înseamnă și „al meu personal”. Și-apoi, cine dacă nu eu, mai spune Eugen tot atât de franc. Dacă simt că am înclinare pentru acest lucru, de ce să nu-l fac, mai cu seamă că mă dezvoltă și pe mine ca individ social.

Deci ședințele Biroului se fac punctual, în fiecare săptămână, zi de marți, ora 12.30. trebuie să adăugăm și faptul că decanul, dl **Victor Toporeț**, a căutat posibilități să ofere un cabinet-sediu pentru sindicat și asta mult face. Disciplinează, mobilizează, ordonează. Studenții **Vladimir Carepiu**, șeful Comisiei pentru educație și învățământ; **Alexandru Tipa**, șeful Comisiei pentru

Sindicat-studenți, FCGC

cultură, **Dorin Cotârșev**, șeful Comisiei pentru protecție socială - toți trei au venit la ședință încărcăți de idei, dar și pretenții din partea studenților pentru a

îmbunătăți un aspect sau altul.

Ședințele Biroului sindical de la FCGC se desfășoară, de regulă, în a doua zi după ședința Comitetului Sindical

studenți pe toată universitatea. Logica e că problemele abordate în ședința Comitetului universitar a doua zi, fiind încă... proaspete, pot fi puse spre rezolvare deja pe facultăți, în cazul dat la FCGC. Există o regulă: orice student la FCGC știe că în camera nr. 120 se află sindicatul „lui” și în zilele lucrătoare ale facultății, între orele 9.00 și 15.00 ușa e deschisă, aici se află cineva din conducerea Biroului și-i poate răspunde la orice întrebare.

Care-i cercul preocupărilor Biroului sindical studenți la FCGC? Toate care converg într-un singur făgaș: buna învățatură. Pentru că doar asta, „buna învățatură”, este esența activității unei facultăți. Buna învățatură și cu sora ei, „buna educație”, formează chintesența noțiunilor „student”, „facultate”, „universitate”. Așa spune președintele activ Eugen Cepoi și are dreptate. Un asemenea sindicalist, subliniază dl decan Toporeț, desigur că ne este de mare ajutor în activitatea noastră, a decanatului, și desigur noi stimulăm această muncă spre folosul marelui colectiv de studenți de la FCGC.

FCIM - „Wireless”

Internetul, această rețea mondială de comunicare, de care ne folosim în mod obișnuit, este posibilă grație firului de transmisie, cum ar fi, de exemplu, firul tv prin cablu.

Dar radioul? Radioul difuzează comunicarea sa... fără fir, prin aer, eter. Ei bine, există și pentru Internet posibilitatea de a transmite comunicarea... prin aer, prin eter. Această modalitate de transmitere se numește Wireless - cuvânt englezesc - „fără fir”.

Acest Internet încă nu este atât de popular pentru noi. Cauze vor fi fiind mai multe, dar probabil e și pentru faptul că noi ne-am acomodat cu Internetul obișnuit din rețea („net” - rețea în limba engleză). Într-adevăr, această formă de internet ne servește foarte bine, ca să nu

mai detalizăm ce înseamnă acest „bine” - o știe majoritatea dintre noi care avem tangențe într-o măsură sau alta cu acest instrument modern de lucru - calculatorul electronic - sau, simplu, „calculatorul”.

Însă mai poate fi și cauza „antenei”. Vorba e că pentru Internetul fără fir - „Wireless” e nevoie de antenă (aidoma radioului) care însă deocamdată nu are o arie de recepție chiar atât de mare și perfectă ca radioul. Într-un loc stabil, precum e, de exemplu, holul blocului de studii la FCIM, Internetul fără fir „Wireless” este destul de comod și rapid.

Așadar, prin acțiunile concentrate ale decanului, dl **Ion Balmuș**, ale pro-

decanilor, ale unor profesori și tehnicieni, acum, în holul FCIM, oricine poate accesa Internetul fără fir... la calculatorul cunoscut sau la calculatorul portativ, căruia i se mai zice în engleză „notebook” - „carnetul de note” sau „lap-top”.

Acum mulți studenți de la FCIM au

calculatoare portative - lap-topuri, ne spune decanul dl Ion Balmuș. Studentul

are câteva minute libere la dispoziție, se așează la o masă în hol și trimite un mesaj părinților, prietenilor prin e-mail (poșta electronică) sau caută o informație ce îl interesează la moment, mă rog, are posibilități de contact mai largi și mai rapide. Și asta oricând, în fiecare zi.

Dl Balmuș a mai spus că după holul FCIM această posibilitate a Internetului fără fir se va extinde și în unele aule, tehnicienii vor perfecta linia.

Anu se crede că oricine, oricând, oricum deschide lap-topul și accesează Internetul fără fir. Nu. Persoana se înregistrează, mai întâi, la Centrul de Calcul FCIM, unde i se dă o parolă personală și după aceea, poftim, utilizează. Asta e posibilitatea tehnică.

Sigur că FCIM a realizat o „senzație” tehnică cu Internetul fără fir „Wireless” și merită aplauzele întregii universități.

ANIVERSĂRI

Svetlana Salamatova

- 70

Colectivul fabricii de confecții „Ionel” SA exprimă sincere felicitări dnei **Svetlana Salamatova**, prof. univ. la Facultatea Industria Ușoară a UTM, dr. în pedagogie, cu prilejul jubileului de 70 de ani și cu ocazia împlinirii a 46 de ani de activitate pedagogică.

În 1960, dna Salamatova, tânără absolventă a Institutului tehnologic a Industriei Ușoare din Kiev, și-a început activitatea pedagogică la Tehnicumul mecanico-tehnologic, secția serală. De la bun început d-ei s-a inclus activ în munca de pregătire a specialiștilor pentru industria ușoară a Moldovei. Dintre absolvenții acestei instituții menționăm asemenea persoane cunoscute din ramura dată, cum ar fi dna **Andreiciuc G.**, fostă directoare SA „Ionel”, dna **Soloviova V.**, fostă directoare a fabricii de confecții din Tiraspol etc.

În perioada aflării dnei Salamatova la conducerea Catedrei „Producerea confecțiilor și tricotajelor” numai pentru fabrica „Ionel” au fost pregătiți peste 120 de tehnologi și mecanici. Printre absolvenții acestui tehnicum este și directorul actual al fabricii, dna **Aglia**

Ostrovscia, șefi de secții, de birouri și servicii de la întreprindere. Unii dintre ei și-au continuat studiile la Universitatea Tehnică din Moldova (**Maria Golban, Ana Bivol** ș. a.) unde activează în prezent dna Salamatova.

Dna Svetlana Salamatova a ocupat și un post important în fosta URSS – locțiitor al Președintelui Consiliului metodicodidactic în cadrul Ministerului Industriei Ușoare din Uniunea Sovietică.

Dumneaei a editat trei manuale, materiale didactice, programe de specialitate, care și astăzi sunt folosite de specialiștii

din Moldova, România, Rusia, Ucraina, Belarus și alte țări.

Meritul doamnei Salamatova este și faptul că Tehnicumul Industriei Ușoare din Chișinău a ocupat locul II în concursul unional unde au participat 198 de instituții de profil din fosta URSS. Pentru aceste rezultate, dna Salamatova a fost decorată cu Ordinul „**Insigna de Onoare**”. Ea a mai fost decorată cu două medalii și insigna „**Lucrător emerit al industriei ușoare din Moldova**”.

Dna Salamatova este o persoană muncitoare, insistentă, energică, binevoitoare, perseverentă, cu simțul răspunderii pentru tot ceea ce face.

Succesele frumoase obținute în muncă de către absolvenții UTM, care activează astăzi la fabrica „Ionel” se datorează în mare parte și dnei Salamatova.

Stimată dnă Salamatova! Dorim să vă asigurăm de toată considerațiunea și recunoștința noastră. Vă mulțumim pentru muncă, profesionalismul înalt, dăruirea de sine, dragostea față de oameni și atitudinea creativă față de tot ceea ce faceți.

Colectivul fabricii „Ionel” SA și toți discipolii, care astăzi muncesc cu abnegație la fabrica noastră Vă felicită cu ocazia frumoasei aniversări, dorindu-vă realizări însemnate, sănătate de fier. Fie ca faptele Dvs. să încălzească sufletele oamenilor, să le dea speranțe de viitor.

La mulți ani!

Aglia OSTROVSCAIA,
directorul fabricii „Ionel” SA

Valentina Gâscă – 60

Doamna **Valentina Gâscă** s-a născut la 2 noiembrie 1946 în satul Bădragii Noi, raionul Edineț.

A absolvit Universitatea Pedagogică „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Limbi Moderne, specialitatea Limba franceză. Din 1972 lucrează la Biblioteca UTM. A fost bibliotecară în serviciul „Prelucrare analitică-sintetică a documentelor”, șef oficiu „Împrumut interbibliotecar”, șef serviciu „Colecție Literatură științifică”, șef serviciu la biblioteca (filiala) FUA. Este membru al Consiliului Facultății Urbanism și Arhitectură.

Întotdeauna dna Gâscă a dat dovadă de perseverență și devotament, atitudine deosebită față de obligațiile de serviciu, implicare permanentă în activitățile multiaspectuale ale Bibliotecii UTM.

Este cunoscută prin energia, bunăvoința, dragostea de muncă pe care le împărtășește colegilor și subalternilor săi.

Colectivul Bibliotecii o felicită cu multă căldură cu ocazia jubileului de 60 de ani și îi dorește multă sănătate, realizări frumoase, bucurii de la cei apropiați și dragi.

Titlul „Prof. univ.”

Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare din RM, la recomandarea Senatului UTM din 28 noiembrie 2006, a conferit titlul științifico-didactic de „Profesor universitar” dlui **Petru Rusnac**, doctor în pedagogie, șeful Catedrei de Educație Fizică, UTM.

Di Petru Rusnac este o personalitate cunoscută în lumea pedagogică, sportivă și studentescă din RM, mai cu seamă de la UTM. Are o vechime în munca științifico-didactică impresionabilă – 42 de ani. A publicat 75 de lucrări științifice, metodice, aplicative în domeniul educației fizice și sportului.

La felicitările exprimate de Senatului UTM, al cărui membru este și dl Petru Rusnac, alăturăm, desigur, și pe cele ale cititorilor „Mesagerului Universitar”, dorindu-i în continuare noi succese în muncă.

Protecția civilă – 2006

În cadrul ședinței Senatului din 27 februarie 2007 dna **Reghina Apostolova**, pretorul sectorului Râșcani din capitală, a înmănat dlui **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician, Diploma de merit conferită **Echipei sanitare** a UTM pentru succesele frumoase obținute în activitatea de protecție civilă la UTM în anul 2006.

Vom menționa că Echipa sanitară a UTM a fost creată pe baza Facultății de Tehnologie și Management în Industria Alimentară. În acest sens un aport deosebit și-au adus dnii **Grigore Musteață**, decanul FTMIA, conf. dr., **Iurie Subotin** și **Mihai Livcutnic**, prodecani FTMIA, precum și dra **Victoria Mihăilă**, studentă FTMIA. Este de evidențiat și rolul organizatoric pronunțat al dlui **Chiril Trofimciuc**, inginer pentru protecția civilă, UTM.

În anul 2006 Echipa sanitară UTM a luat parte la diferite aplicații serioase în întrecere cu alte echipe și a obținut distincții înalte: locul I pe sectorul Râșcani; locul III pe municipiul Chișinău; locul V pe RM.

Administrația UTM acordă susținere permanentă protecției civile pe tot cuprinsul campusurilor noastre și avem toată încrederea că și în 2007 succesele vor fi evidente.

LA SINDICAT

Au fost proteste...

Pe 22 februarie 2007, țineți minte, am ieșit (cine a putut, se înțelege) la un protest sub chemarea Comitetului Sindical-colaboratori UTM. Adunarea de protest s-a desfășurat în scuarul Operei Naționale de la orele 11.00 în sus, cât s-a putut, căci era vremea cam iute-rece.

În afișele Comitetului Sindical lipite anterior pe la toate corpurile celor 3 campusuri ale UTM se menționa: „Tuturor cadrelor didactice și auxiliare

didactice, care își vând forța de muncă pentru salariul bugetar de 720 ori 320-336 de lei! Vă îndemnăm să participați la mitingul de protest... Motivul: prin legea din 28.12.2006, au fost amânate majorările mizere de salariu pentru un an – la 1 decembrie 2007”.

Am protestat, iar protestul, probabil, a fost auzit acolo unde trebuie și anumiți pași în realizarea cerințelor protestatarilor parcă s-au întreprins. Dar așteptăm și... alți pași.

FIEB: săli calculatoare

După cum ne informează dl **Valentin Sverdlic**, șeful Catedrei „Economie și Management în Industrie”, conf. dr., la catedră s-au dat în exploatare două săli cu 35 de calculatoare performante, având conexiune la Internet. Pentru economiști accesul la Internet este acut necesar, așa că noutatea este de mare folos în procesul didactic: studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice. Aici se vor desfășura și

orele de informatică, precum și munca de cercetare științifică.

Este un rezultat al eforturilor organizatorico-financiare depuse de decanatul FIEB și rectoratul UTM, fapt ce aduce după sine gestul de recunoștință din partea catedrei. Acest gest se va materializa desigur în sporul de calitate a studiilor – alfa și omega activității universitare.

Editor – **Universitatea Tehnică a Moldovei.**
Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa:
mesager@adm.utm.md

Pregătirea materialelor: **Marina ROMANCIUC – corespondent,**
Dorian SARANCIUC – fotograf.
Design: **Viorica OSTAȘ-TOFAN**

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura „PRAG-3”

Comanda: 635

Tiraj: 2200